

Jaarverslag 2010

Jaarverslag 2010

Verantwoorde mobiliteit. CBR

2010 was voor het CBR een jaar waarin veel is gebeurd. Een jaar waarin de organisatie kantelde van een gedecentraliseerde naar een procesgestuurde organisatie met centrale ondersteuning. Met een nieuwe directie en een vernieuwde Raad van Toezicht heeft het CBR een fundament kunnen leggen voor de toekomst. Ondanks die grote organisatorische veranderingen is het dagelijkse werk van de ruim 1100 CBR medewerkers gewoon doorgedaan in het belang van de klanten en opdrachtgevers. De foto's in dit jaarverslag, willekeurig geplaatst tussen de teksten door, geven een impressie van dat werk.

Inhoud

Profiel	7
Kerncijfers	9
Verslag Directie	13
Reorganisatie	13
Activiteiten hoofdprocessen:	
- Theorie	19
- Rijvaardigheid	21
- Vakbekwaamheid	24
- Rijgeschiktheid	29
Activiteiten ondersteunende processen	33
Interne beheersing en risicomanagement	39
Verslag Raad van Toezicht	41
Governance	47
Financiële resultaten en vooruitzichten	51
Jaarrekening	55
Controleverklaring	81

Profiel
Het CBR

Het CBR is een stichting die namens de minister van Infrastructuur en Milieu belast is met het bevorderen van de verkeersveiligheid. Daarbij gaat het om het beoordelen van de rijvaardigheid en medische geschiktheid van bestuurders en de vakbekwaamheid van professionals in transport, binnenvaart en logistiek.

Het CBR geeft hier invulling aan door het afgeven van Verklaringen van rijvaardigheid, vakbekwaamheid en rijgeschiktheid aan particulieren en professionele bestuurders.

Het CBR vernieuwt zijn processen en producten om de samenleving het best mogelijke product te bieden tegen een maatschappelijk aanvaardbare prijs.

De diensten van het CBR zijn te verdelen in de hoofdcategorieën:

- **examens motor, personenauto en bromfiets**

Het afnemen van de theorie- en praktijkexamens voor motorrijders, automobilisten en bromfietzers; de kernactiviteiten van het CBR.

- **beroepsexamens**

Het afnemen van beroepsexamens voor aanstaande en ervaren professionals in wegvervoer, binnenvaart en logistiek, evenals de theorie-examens voor beroeps- en privévliegers.

- **medische verklaringen**

Het beoordelen van de lichamelijke en geestelijke geschiktheid van bestuurders en van de eventueel voor hen benodigde aanpassingen aan het voertuig.

- **vorderingen**

Het onderzoeken van de rijgeschiktheid of rijvaardigheid bij het vermoeden dat iemand ongeschikt is een motorvoertuig te besturen, bijvoorbeeld na een verkeersovertreding. Ook kunnen aanvullende educatieve maatregelen worden opgelegd, onder andere op het gebied van alcohol en verkeer.

Het CBR is een landelijke organisatie met een hoofdkantoor in Rijswijk en 55 examenlocaties in het land.

Het CBR werkt nauw samen met een groot aantal partners; ook op die manier levert het CBR een bijdrage aan de verkeersveiligheid:

- met brancheorganisaties BOVAG, Federatie Autorijschool Management (FAM) en Vereniging Rijschool Belang (VRB) overlegt het CBR regelmatig over lopende activiteiten en nieuwe ontwikkelingen;
- met de ketenpartners Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW), gemeenten en de politie wordt veelvuldig en intensief overlegd om alle processtappen rond het rijbewijs goed op elkaar af te stemmen;
- door zijn actieve rol in CIECA (de internationale organisatie van exameninstututen) draagt het CBR bij aan de totstandkoming van richtlijnen van de Europese Unie, die beogen de regelgeving met betrekking tot rijbewijzen binnen Europa te harmoniseren.

Kerncijfers

Beoordelen in aantallen

Toetsen en examens

	2010			2009		
	Aantal afgenomen	Aantal voldoende	Slagingspercentage	Aantal afgenomen	Aantal voldoende	Slagingspercentage
Te land						
A Theorie	47.773	25.355	53,1	50.446	27.766	55,0
Praktijk AVD (verkeersdeelneming)						
Eerste examen	23.960	17.632	73,6	26.332	19.312	73,3
Herexamen	8.435	6.029	71,5	9.274	6.655	71,8
Totaal	32.395	23.661	73,0	35.606	25.967	72,9
Praktijk AVB (voertuigbeheersing)						
Eerste examen	25.555	22.328	87,4	28.971	25.318	87,4
Herexamen	3.336	2.782	83,4	3.996	3.281	82,1
Totaal	28.891	25.110	86,9	32.967	28.599	86,8
B Theorie	458.663	222.002	48,4	438.163	223.458	51,0
Praktijk						
RIS-toetsen 3	8.016			9.119		
RIS praktijkexamen						
Eerste examen	7.873	4.860	61,7	9.064	5.539	61,1
Herexamen	3.926	2.294	58,4	4.503	2.527	56,1
Totaal	11.799	7.154	60,6	13.567	8.066	59,5
Praktijkexamens RIS + traditioneel						
Eerste examen	194.687	94.853	48,7	209.184	99.141	47,4
Herexamen	176.924	83.041	46,9	198.589	90.860	45,8
Totaal	371.611	177.894	47,9	407.773	190.001	46,6
BE Praktijk						
Eerste examen	23.801	17.123	71,9	25.691	18.762	73,0
Herexamen	6.810	5.034	73,9	7.408	5.456	73,7
Totaal	30.611	22.157	72,4	33.099	24.218	73,2
Tussentijdse toets A-B-BE	71.485			78.617		
Bromfiets Theorie	80.908	41.697	51,5	164.818	83.425	50,6
Praktijk AM2						
Eerste examen	21.063	16.317	77,5			
Herexamen	4.468	3.775	84,5			
Totaal	25.531	20.092	78,7			
Praktijk AM4						
Eerste examen	103	72	69,9			
Herexamen	24	15	62,5			
Totaal	127	87	68,5			

	2010			2009		
	Aantal afgenomen	Aantal voldoende	Slagingspercentage	Aantal afgenomen	Aantal voldoende	Slagingspercentage
Vervoer en logistiek						
Theorie, incl. taxi	63.016	42.358	67,2	67.745	47.141	69,6
Taxi						
Theorie	11.825	7.963	67,3	13.485	8.366	62,0
Praktijk						
Eerste examens	8.741	5.224	59,8	9.374	5.705	60,9
Herexamen	4.020	2.371	59,0	3.813	2.337	61,3
Totaal	12.761	7.595	59,5	13.187	8.042	61,0
C Praktijk						
Eerste examens	5.908	3.719	63,0	8.562	5.305	62,0
Herexamen	3.293	1.981	60,2	5.302	3.149	59,4
Totaal	9.201	5.700	62,0	13.864	8.454	61,0
D Praktijk						
Eerste examens	1.061	637	60,0	1.725	1.012	58,7
Herexamen	700	390	55,7	1.154	578	50,1
Totaal	1.761	1.027	58,3	2.879	1.590	55,2
VRP¹, CE, DE, LZV						
Praktijk						
Eerste examens	4.940	3.196	64,7	6.989	4.559	65,2
Herexamen	2.575	1.574	61,1	3.426	2.101	61,3
Totaal	7.515	4.770	63,5	10.415	6.660	63,9
Overige						
Praktijk						
Eerste examens	3.465	2.686	77,5	4.147	3.364	81,1
Herexamen	727	516	71,0	433	286	66,1
Totaal	4.192	3.202	76,4	4.580	3.650	79,7
Nader onderzoek						
	29.740	13.722	46,1	32.464	15.820	48,7
Tussentijdse toets				43		
Te water						
Binnenvaart						
Theorie	4.685	3.021	64,5	5.879	4.049	68,9
In de lucht						
Luchtvaart						
Theorie						
Beroepsvliegers	6.477			9.474		
Privévliegers	2.863			2.849		

¹ VRP = Vakrijproef

2010

2009

Niet afgenomen theorie-examens totaal ²	53.669	64.324
Theorie-examens totaal	718.054	803.698
Niet afgenomen praktijkexamens totaal	16.763	15.657
Praktijkexamens totaal, incl. toetsen	650.600	690.270
Totaal examens motor, auto en bromfiets	1.076.510	1.162.872
Totaal alle examens (incl. toetsen)	1.368.654	1.493.968

Overige kerncijfers

Behandelde Verklaringen van geschiktheid	548.719	587.750
Beoordelingen Eigen verklaringen klein vaarbewijs	706	850
Afgegeven vaarbewijzen	5.130	6.287
Totale omzet (in miljoen euro's)	102,2	106,1
Aantal medewerkers nominaal ultimo (op fulltime basis)	982	1.004,5
Aantal ingeschreven rijsscholen ³	6.754	5.449
Aantal nieuw ingeschreven rijsscholen	840	488
Aantal uitgeschreven rijsscholen	306	362

Vorderingsprocedure

Mededelingen van de politie	17.687	18.503
Onderzoeken	6.953	7.237
- Psychiatrisch onderzoek (alcohol)	4.399	4.598
- Medisch onderzoek (incl. drugs)	2.016	2.145
- Onderzoek rijvaardigheid	538	494
Rijbewijs ongeldigverklaard	7.483	9.196
- vanwege onderzoek alcohol/drugs	3.889	4.631
- vanwege onderzoek medisch	960	1.411
- vanwege onderzoek rijvaardigheid	215	433
- vanwege EMA	1.939	2.261
- vanwege LEMA	165	277
- vanwege EMG	315	183
Vorderingsprocedure: aantal afgelegde EMA-cursussen	7.315	8.198
Vorderingsprocedure: aantal afgelegde LEMA-cursussen	830	775
Vorderingsprocedure: aantal afgelegde EMG-cursussen	1.287	995

Bezwaarschriften en Beroepzaken

Bezwaarschriften vorderingen	2.561	2.572
Beroepzaken vorderingen*	325	295
Bezwaarschriften medisch	982	936
Beroepzaken medisch*	92	81

² Aangevraagde en betaalde examens die niet zijn afgenomen, bijvoorbeeld wegens verzuim.

³ De registratie van rijsscholen gaat uit van het aantal ingeschreven rijsscholen. Dat aantal is hoger dan het in het verleden vermelde aantal actieve rijsscholen.

* Exclusief hoger beroepzaken en voorlopige voorzieningszaken.

Verslag Directie

2010 was voor het CBR een jaar waarin heel veel is gebeurd. Een jaar waarin de organisatie kantelde van een gedecentraliseerde naar een procesgestuurde organisatie met centrale ondersteuning. Samen met een halverwege het verslagjaar benoemde nieuwe directie en een vernieuwde Raad van Toezicht heeft het CBR in het verslagjaar een fundament kunnen leggen voor de toekomst.

Reorganisatie

Begin 2008 heeft het CBR een veranderingsproces geïnitieerd om de prestaties van het CBR op alle hoofdprocessen structureel te verbeteren. Uniforme procesinrichting en landelijke aansturing vormen hiervoor de basis.

Na een grondige voorbereiding is de organisatie per 1 mei 2010 overgegaan van een regio- en divisiestructuur met eigen stafafdelingen naar een procesgerichte organisatie met centrale ondersteuning.

Definitief besluit

Over de nieuwe structuur is vooraf zeer intensief overleg gevoerd met de ondernemingsraad. Uiteindelijk heeft dat geleid tot een procedure bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam. De Ondernemingskamer gaf in haar uitspraak aan dat de uitgangspunten en de aanpak van de reorganisatie niet ter discussie stonden. Wel was de Ondernemingskamer van mening dat de gevolgen van de reorganisatie voor het personeel niet goed onderbouwd waren. Vervolgens heeft de directie besloten de reorganisatieplannen door te zetten zonder gevolgen voor het personeel, dus zonder gedwongen ontslagen en verhuizingen.

Nieuwe structuur

Met de nieuwe structuur wil het CBR de prestaties verbeteren en de klantgerichtheid vergroten. Aan de basis staan vier divisies:

- divisie Rijvaardigheid

De afname van praktijkexamens in de categorieën personenauto, motor, personenauto met aanhanger, bromfiets en brommobiel. Ontwikkeling van theorie- en praktijkexamens voor particuliere bestuurders.

- divisie Theorie

Afname van theorie-examens voor particuliere bestuurders in de categorieën personenauto, motor en bromfiets (tevens brommobiel).

- divisie Vakbekwaamheid (CCV)

Ontwikkeling van theorie- en praktijkexamens voor professionele bestuurders en de afname van praktijkexamens in deze categorieën.

- divisie Rijgeschiktheid

Beoordeling van rijgeschiktheid (op medische gronden en verkeersgedrag) van particuliere en professionele bestuurders.

Herplaatsingsprocedure

Het reorganisatiebesluit van 18 januari 2010 is uitgegaan van een kanteling van de organisatie zonder gedwongen ontslagen en zonder verhuizingen. In totaal zijn ongeveer 480 medewerkers tussen 15 maart en 15 juni intensief betrokken geweest bij het interne herplaatsingsproces. Een groot deel daarvan kon direct worden herplaatst in een uitwisselbare functie, voor anderen is in nauw overleg tussen medewerker, P&O en management naar passende functies gezocht. Het aantal interimmers en uitzendkrachten is tegelijkertijd sterk teruggebracht.

116 medewerkers zijn in het matchingproces herplaatst in 'de tweede ronde', die afliep op 15 juni. Hiervan zijn uiteindelijk 97 medewerkers geplaatst in een passende functie en voor negentien medewerkers zijn passende werkzaamheden gevonden. Uiteindelijk is iedere medewerker herplaatst zonder gedwongen ontslagen of verhuizingen.

Bestuurswisseling

Halverwege het verslagjaar heeft een directiewissel plaatsgehad. De heer C. Anker (algemeen directeur a.i.) en de heer drs. F.I.G. Janssen (financieel directeur a.i.) hebben hun werkzaamheden beëindigd per 18 juni 2010. De heer A. Belt (directeur Productie) heeft per 1 juli 2010 gebruik gemaakt van de pensioenregeling.

De heer drs. R.A.L. Verstraeten is per 1 juni in dienst getreden als financieel directeur, en waarnemend algemeen directeur tot de indiensttreding per 1 september 2010 van mevrouw mr. S.M. Zijderveld, de nieuwe algemeen directeur.

Voor de Raad van Toezicht zijn drie nieuwe leden benoemd: de heer drs. A.B. Sakkers per 15 januari 2010, de heer prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine (onafhankelijk lid en voorzitter) per 1 mei 2010 en de heer mr. P.P.J. Butzelaar (lid op voordracht OR en vice-voorzitter) eveneens per 1 mei 2010. Hiermee is een fundament gelegd voor een verbeterde samenwerking met de opdrachtgever, de directie en de ondernemingsraad, met respect voor elkaars rollen en verantwoordelijkheden.

Rapport Twynstra Gudde

Naar aanleiding van vragen van Tweede Kamerfracties over het functioneren van het CBR heeft de minister van Verkeer en Waterstaat begin 2010 besloten een onafhankelijk, toekomstgericht onderzoek bij het CBR te laten uitvoeren. Het onderzoek behelsde een inventarisatie van de huidige situatie op vier deelgebieden. Het onderzoek is in de periode mei-september 2010 uitgevoerd door bureau Twynstra Gudde. Ten aanzien van de verschillende onderzoeksthema's zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

Cultuur en governance

De zorg voor en de kwaliteit van het personeel en het (midden)management verdienen meer aandacht. Investeren in de kwaliteit en ontwikkeling van het management en de medewerkers en het creëren van een gezond werkklimaat staan daarom hoog op de agenda.

De governance van het CBR en het daarin opgenomen toezicht heeft in de afgelopen jaren niet het gewenste resultaat opgeleverd. De bestuurswisseling in de zomer van 2010 alsmede de benoeming van een aantal nieuwe leden van de Raad van Toezicht zijn een aanzet geweest die moet leiden tot

een verbeterd toezicht en tot een betere samenwerking tussen de Raad van Toezicht, directie en ondernemingsraad.

Financiën en pensioenen

Door de toenemende pensioenlasten en het beperkte weerstandsvermogen kan de financiële continuïteit van het CBR in gevaar komen. Daarom wordt gewerkt aan een aanpassing van de bestaande pensioenregelingen op korte termijn.

Kwaliteit van de taakuitvoering en Informatievoorziening

De verbetering van de vier hoofdprocessen heeft het CBR aangepakt. De opgave is nu om het behaalde niveau vast te houden en verder te verbeteren.

De ICT-processen moeten de kwaliteit van de informatievoorziening verbeteren. De ICT-systemen SCOOP en MOVE leveren echter nog niet de gewenste efficiëntie. In 2011 wordt het proces Rijgeschiktheid daarom opnieuw ontworpen.

Verbeterprogramma

Direct na het voltallig worden in september 2010, heeft de nieuwe directie eerst een inventarisatie gemaakt van de knelpunten, om vervolgens een uitgebreid Verbeterprogramma op te stellen. De aandachtspunten uit het onderzoek van Twynstra Gudde zijn meegenomen in dit Verbeterprogramma CBR 2011-2014.

Na het uitkomen van het Twynstra Gudde rapport heeft de CBR-directie in januari 2011 met de minister van Infrastructuur en Milieu op basis van het Verbeterprogramma de volgende afspraken gemaakt voor de nabije toekomst:

- De operationele prestaties (blijven) op orde. Ook medische rijgeschiktheid wordt in 2011 binnen de gestelde termijnen behandeld.
- Klanttevredenheid voldoende in 2012 en klachtenafhandeling in 2011 op orde (externe audit begin 2012).
- Gezonde arbeidsverhoudingen tussen medewerkers en management en tussen directie, Raad van Toezicht, ondernemingsraad en opdrachtgever. Dit is een continu proces, gekenmerkt door openheid, duidelijkheid en eerlijkheid.
- Nieuwe pensioenregeling uitonderhandeld in 2011.
- Financieel gezond, exploitatie stabiel en opbouw weerstandsvermogen tot 2014. In 2011 geen negatief resultaat.
- ICT is 'fit for purpose' in 2014. In 2011 wordt het proces Rijgeschiktheid opnieuw ontworpen en aanpassingen voor ASP, recidiveregeling en begeleid rijden geïmplementeerd.

De minister heeft haar vertrouwen uitgesproken in het CBR en het Verbeterprogramma. Zij heeft in maart 2011 in een brief aan de directie duidelijk gemaakt dat in de zomer van 2011 gekeken zal worden of de belofte van de directie is waargemaakt. Ook heeft zij een aantal extra meetpunten vastgesteld, met name op het gebied van de pensioenvoorziening, de cao en de medezeggenschapstructuur.

Tien strategische initiatieven

Om de bedrijfsvoering te optimaliseren en de gestelde doelen te behalen, is het Verbeterprogramma operationeel vertaald in tien strategische initiatieven. Het streven daarbij is eerst de knelpunten op te lossen en daarna te investeren om te komen tot een adequaat functioneren van de organisatie.

Professionalisering klantbediening	Een professionele en adequate dienstverlening, toegespitst op de specifieke klant
Aanscherpen governance- en organisatiemodel	Een effectieve en efficiënt ingerichte organisatie met stabiele en gezonde arbeidsverhoudingen
Planning&Control-cyclus en managementinformatie	Een organisatie die financieel gezond is en volledig in control met een betrouwbare en transparante verantwoording
Kwaliteit management en talentontwikkeling	Een organisatie met de juiste mensen op de juiste plek, waar aandacht is voor de ontwikkeling van talent en de kwaliteit van het management
Theorie nieuwe procesinrichting	Een pragmatische en optimale proces- en systeeminrichting voor de afname van theorie-examens
Optimalisatie praktijkexamen	Een optimale en uniforme product-, proces- en systeeminrichting voor de afname van praktijkexamens binnen de gestelde termijn
Rijgeschiktheid op orde	Een optimale en uniforme product-, proces- en systeeminrichting voor de beoordeling van rijgeschiktheid binnen de gestelde termijn
Pensioen en arbeidsvoorwaarden	Een structurele en realistische oplossing voor de pensioenproblematiek en de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden
Ontwikkelen HR-functie	Een professionele HR-functie in een organisatie waarin medewerkers plezier hebben in hun werk en helderheid bestaat over verwachtingen en beoordelingen
Huisvesting	Een kwantitatief en kwalitatief optimaal gebruik van vierkante meters tegen een goede prijs. Tevens is de huisvesting een belangrijk aspect van een professionele klantbediening

Een rode draad bij alle vernieuwingen is de aanpassing van de organisatiecultuur. Dit is geen losstaand project, maar een aandachtspunt bij alle activiteiten en alle vernieuwingen binnen het CBR. In het Verbeterprogramma wordt hier continu en op diverse manieren aandacht aan besteed.

De fasering van de strategische initiatieven is als volgt:

Fase 1: fundament herstellen

- belangrijke knelpunten oplossen;
- voldoen aan de normen;
- mobilisatie organisatie.

Fase 2: structureel verbeteren

- investeren in systemen en processen;
- plezier en trots terug in organisatie;
- significante verbetering tevredenheid klant en medewerker;
- versterking financiële positie;
- verbetering extern imago.

Fase 3: evalueren en bijsturen

- verbeteringen worden door de lijn opgepakt;
- bestendigen verbetering tevredenheid klant en medewerker;
- verdere verbetering financiële positie;
- sterk extern imago.

Met deze strategische initiatieven en acties streeft het CBR er naar uiterlijk in 2014 in staat te zijn weer goede prestaties te leveren en aan de opdracht van de minister te voldoen.

Klachten en suggesties

Een belangrijk speerpunt voor de nabije toekomst is de professionalisering van de klantbediening. Het CBR denkt hierbij meer dan ooit 'van buiten naar binnen'. Daarbij hoort een goede registratie en integratie van klachten en suggesties in de processen.

Het CBR ziet elke klacht en suggestie als een kans om verbeteringen in de producten, de processen of de organisatie aan te brengen.

In 2009 werden 429 klachten ingediend. Van de klachten werden er 81 geheel of ten dele gegrond verklaard, 23 klanten trokken hun klacht in. In veel gevallen gingen de klachten over de afhandeling van aanvragen voor een Verklaring van geschiktheid en de afwikkeling van praktijkexamens.

Naast de klachtenprocedure bij het CBR die voor alle klanten openstaat, kunnen klanten zich ook tot de Nationale ombudsman wenden. In 2010 ontving de Nationale ombudsman 240 klachten over het CBR. Het aantal klachten is daarmee gedaald ten opzichte van 2009 (302 klachten).

Ongeveer 80 procent van de behandelde klachten in 2010 nam de Nationale ombudsman niet in onderzoek. Redenen daarvoor waren bijvoorbeeld omdat de klacht over wet- en regelgeving ging of over de inhoud van een besluit, maar ook omdat de klacht nog niet was ingediend bij het CBR zelf of omdat het CBR de klacht inmiddels had opgelost. De klachten die wel door de Nationale ombudsman in behandeling zijn genomen, gingen merendeels over de behandelingsduur van aanvragen in het kader van de Eigen verklaring procedure.

Nieuwe klachtenprocedure CBR

Sinds 1 januari 2011 worden alle klachten afgehandeld via de nieuwe, gecentraliseerde klachtenprocedure. Alle binnenkomende klachten worden nu direct naar het meldpunt klachten geleid, dat de verdere afhandeling van de klacht coördineert.

Het meldpunt maakt hierbij gebruik van een gebruiksvriendelijk geautomatiseerd systeem, wat output genereert voor vervolgacties. De klachtencommissie kan aan de hand van deze informatie verbeterpunten formuleren om de dienstverlening te verbeteren.

Het CBR nodigt klanten actief uit om te komen met klachten en eventuele suggesties en verwacht meer respons op dit punt in 2011.

Activiteiten hoofdprocessen

Theorie

In 2010 nam het CBR 587.344 theorie-examens voor motor, auto en bromfiets af. Dat is ruim tien procent minder dan vorig jaar. De verwachte introductie van het praktijkexamen bromfiets per 1 januari 2010 leidde in 2009 tot een hausse aan afgenomen theorie-examens voor deze categorie, waardoor kandidaten vrijgesteld werden voor het nieuwe praktijkexamen. Na de feitelijke introductie per 1 maart 2010 is het animo voor het theorie-examen bromfiets op jaarbasis gehalveerd ten opzichte van 2009.

Bromfietstheorie-examen

Op 1 maart werd het bromfietspraktijkexamen ingevoerd. Kandidaten probeerden in de eerste 2 maanden van het jaar nog te slagen voor het theorie-examen. Het CBR zette extra capaciteit in om zo veel mogelijk kandidaten binnen 4 weken op examen te laten gaan. Wie op 1 maart het theorie-examen nog niet had gehaald of dan pas 16 werd, moest zowel een theorie- als een praktijkexamen afleggen. Na invoering van het praktijkexamen zag het CBR een scherpe daling in het aantal bromfiets-examens. In 2009 nam het CBR nog 164.818 bromfiets-theorie-examens af. In 2010 daalde het aantal theorie-examens tot de helft daarvan namelijk naar 80.908.

Theorie-examens personenauto en motor

Het aantal theorie-examens personenauto steeg licht van 438.163 naar 458.663. Deze stijging is vooral te verklaren door een daling in het slagingspercentage van 51,0 naar 48,4 procent. Het aantal theorie-examens voor de motor daalde van 50.446 naar 47.773 examens als gevolg van de recessie.

Reserveringstermijnen

De reserveringstermijnen van de theorie-examens bleven binnen de gestelde norm van vier weken. In de regel kon een kandidaat binnen 2 tot 3 weken een examen reserveren. Een kleine uitzondering vormden de bromfietsexamens in de eerste 2 maanden van het jaar. Toen was er nog een run op examens in verband met de aanstaande invoering van het praktijkexamen. Maar ook toen bleven de reserveringstermijnen binnen de gestelde norm.

Fraudebestrijding

Kandidaten die via fraude proberen te slagen voor het theorie-examen vragen steeds meer aandacht van het CBR. De theoriemedewerkers hebben in de afgelopen jaren al verschillende trainingen gevolgd om pogingen tot fraude te onderkennen en af te handelen. Ook in het verslagjaar zijn verschillende maatregelen genomen om het probleem terug te dringen. Het thema is daarom ook onderdeel van het Verbeterprogramma CBR 2011-2014.

Rijvaardigheid

In 2010 daalde het aantal praktijkexamens over de hele linie ten opzichte van 2009. Bij de grootste groep, die van de personenauto's, nam het aantal met 9 procent af tot 371.611. De daling van het aantal autopraktijkexamens had onder meer te maken met de stijging van het slagingspercentage met 1,3 procentpunt naar 47,9 procent, wat automatisch tot minder herexamens leidde. Daarnaast zijn vanwege winterse omstandigheden alleen al voor de categorie personenauto 34.000 praktijkexamens uitgesteld, waarvan er 12.500 doorschoven naar 2011.

Het aantal examens voor de personenauto met aanhangwagen nam in 2010 met 7,5 procent af naar 30.611. Het jaar daarvoor had al een daling laten zien van ruim 16 procent, na een groei van liefst 16 jaar achtereenvolgend. Bij deze categorie is de recessie voelbaar.

Dat laatste geldt ook voor het motorexamen. Het aantal examens verkeersdeelname liep 9 procent terug: van 35.606 in 2009 naar 32.395 in 2010.

Praktijkexamens bromfiets en brommobiel

Op 1 maart 2010 is het verplichte praktijkexamen ingevoerd voor zowel de bromfiets als de brommobiel. De start van de examens viel later dan gepland en waarop het CBR zich had voorbereid. Dit als gevolg van vertraging in het wetgevingstraject. De belangstelling voor het bromfietsexamen kwam langzaam op gang met 564 examens in de eerste maand. In de loop van het jaar liep dat aantal op tot zo'n 3.500 per maand.

Op basis van de verzwaren van het rijbewijstraject had het CBR al rekening gehouden met een lager aantal kandidaten dan bij de theorie-examens regulier opkomt. Mede als gevolg van de late invoering van het praktijkexamen bromfiets bleek ook de conservatieve raming van 60.000 praktijkexamens voor 2010 echter niet haalbaar. In 2010 zijn 25.531 examens afgenomen.

Het aantal examens voor de brommobiel, dat wordt afgenomen op een afgesloten terrein, bleef vorig jaar beperkt tot 127. Daarbij viel op dat de brommobiel niet uitsluitend een voertuig voor senioren is. Bijna de helft van de kandidaten behoorde tot de groep zestienjarigen.

Slagingspercentages

Afgemeten aan de resultaten, raken de rijopleiders steeds beter ingespeeld op het vernieuwde rijexamen dat in 2008 werd ingevoerd voor de personenauto. Het gemiddelde slagingspercentage kwam in 2010 met 47,9 procent op hetzelfde niveau als in het topjaar 2005.

Nog hoger lag het gemiddelde slagingspercentage bij kandidaten die vóór het examen een tussentijdse toets aflegden: 57,2 procent. De beste score werd behaald door de kandidaten die zich via de methodiek van de Rijopleiding in Stappen (RIS) voorbereidden op het examen: 60,6 procent.

Bij de nader onderzoeken, die worden afgelegd door kandidaten die vier keer binnen vijf jaar zijn gezakt voor het reguliere examen, zakte het gemiddelde slagingspercentage met 2,6 procentpunt naar 46,1 procent. Een mogelijke reden is het wegvallen van een groot deel van de faalangstige kandidaten die gemiddeld altijd wat hoger scoorden dan andere kandidaten tijdens een nader onderzoek. Door de invoering van het faalangstexamen (zie hieronder) slagen veel faalangstige kandidaten nu binnen vier keer en nemen daardoor niet meer deel aan een nader onderzoek.

Het gemiddelde slagingspercentage bij de motorexamens kwam voor het tweede opeenvolgende jaar uit op het hoogste niveau tot nu toe. Voor het onderdeel verkeersdeelneming slaagde 73 procent, voor het onderdeel voertuigbeheersing liefst 86,9 procent. Daarmee liggen beide onderdelen 0,1 procentpunt boven de score van 2009.

Ook de bromfietskandidaten deden het in hun debuutjaar goed met een gemiddeld slagingspercentage van 78,7 procent. Dat is ruim 10 procentpunten hoger dan bij de brommobielkandidaten.

Examen voor kandidaten met faalangst

Na een positief verlopen proef heeft het CBR op 1 juni 2010 een autopraktijkexamen ingevoerd voor kandidaten met faalangst. Dit verlengde examen met speciaal opgeleide examinatoren werkt goed om de spanning bij kandidaten met faalangst te verminderen. Hierdoor komt de rijvaardigheid van deze groep beter uit de verf.

In totaal legden vorig jaar 2.493 kandidaten een faalangstexamen af. Hun gemiddelde slagingspercentage bedroeg 62,5 procent.

Uitgestelde praktijkexamens

In totaal moest het CBR in 2010 52.873 praktijkexamens (waarvan 34.763 B-examens) uitstellen vanwege de winterse omstandigheden. In 2009 waren dat er 17.726 (waarvan 12.232 B-examens). Ondanks het recordaantal in 2010 konden de gedupeerde kandidaten hun examen binnen de vastgestelde reserveringstermijnen inhalen.

Om het aantal uitstelexamens onder winterse omstandigheden terug te dringen, heeft het CBR op basis van overleg met de rijsschoolbrancheorganisaties BOVAG, FAM en VRB een proef opgezet met examineren op winterbanden. Deze proef voor personenauto's is van januari tot en met maart 2011 gehouden in de examenlocaties Leeuwarden, Enschede en Venlo.

Reserveringstermijnen

Het CBR heeft in 2010 voldaan aan de vastgestelde reserveringstermijn van 7 weken voor de eerste praktijkexamens en 5 weken voor herexamens voor de personenauto.

Basis voor het realiseren van de reserveringsnormen vormt het plan 'Aanpak reserverings-termijnen' dat het CBR in overleg met de rijsschoolbrancheorganisaties in december 2008 heeft opgesteld voor de autopraktijkexamens. Deze aanpak gaat uit van het reserveren op naam. Bovendien moet een kandidaat zijn rijsschool machtigen om examens en toetsen voor hem te kunnen reserveren. Sinds 4 oktober 2010 geldt het reserveren op naam ook voor de bromfietspraktijkexamens.

De nieuwe reserveringssystematiek heeft geleid tot meer zekerheid bij het reserveren van examens, zo blijkt ook uit onderzoek van Rebel Group in opdracht van de minister van Infrastructuur en Milieu. Rijsscholen en hun examenkandidaten hebben hier veel baat bij. Zij kunnen desgewenst altijd binnen de vastgestelde termijnen een examen reserveren. Bovendien heeft het CBR in oktober 2010 een nieuwe planningssystematiek ingevoerd voor de inzet van examinatoren. Daarmee kan het CBR zijn examinatoren landelijk beter verdelen en flexibeler inzetten wanneer lokaal de vraag naar examens toeneemt.

Het CBR blijft met de branche in overleg om waar mogelijk verdere verbeteringen in de Aanpak reserveringstermijnen door te voeren en daarmee de flexibiliteit te vergroten.

Begeleid rijden

Het CBR is in 2010 begonnen met de voorbereiding van de proef met begeleid rijden voor aspirant-automobilisten. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wil in november 2011 van start gaan met deze proef van zes jaar met vrijwillige deelname. De deelnemers mogen dan met 16 jaar opgaan voor het theorie-examen B. Met 16 ½ jaar kunnen zij beginnen met praktijklessen en met 17 jaar kunnen zij praktijkexamen doen. Dit praktijkexamen kan alleen worden afgelegd door kandidaten die ná de introductie van de proef 17 jaar worden. Dit om te zorgen voor een geleidelijke instroom van het aantal kandidaten.

Degenen die tijdens de proef slagen voor het praktijkexamen, krijgen een volwaardig rijbewijs. Vervolgens gaat tot hun 18e jaar een periode van begeleid rijden in. In die periode mogen ze uitsluitend met een auto aan het verkeer deelnemen als ze worden begeleid door één van de personen die op hun begeleiderspas staat. Aan de begeleiders wordt wel een aantal eisen gesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Opleidingen

Vaktechnische opleidingen zijn een structureel punt van aandacht om het vakmanschap van de examinatoren periodiek een impuls te geven.

Door de invoering van het bromfietspraktijkexamen heeft 2010 in het teken gestaan van het voorbereiden en uitvoeren van de opleiding voor bromfietsexaminator. Voorzien van beschermende kleding en goede verbindingsapparatuur werden zo'n honderd examinatoren op de bromfiets opgeleid om vanaf 1 maart de praktijkexamens te kunnen afnemen.

De handhaving van de uniforme uitvoering van de examenprocedure is opgepakt door elke examinator een beeld te geven van zijn/haar werkwijze in de praktijk. Bovendien kreeg elke examinator een advies over zijn/haar eigen rijvaardigheid.

Ter voorbereiding op de nieuwe Europese richtlijn over de wettelijke eisen, die in 2013 gesteld gaan worden aan examinatoren, is in samenwerking met CIECA (overkoepelende organisatie van exameninstututen) op Europees niveau samengewerkt aan een basisplan, waarbij voldaan kan worden aan deze eisen.

Productontwikkeling

De voormalige stafafdeling Verkeersinnovatie is na de reorganisatie medio 2010 als unit productmanagement ondergebracht bij de divisie Rijvaardigheid. In het verslagjaar heeft productmanagement, naast het permanent beheren en ontwikkelen van de theorie- en praktijkexamens, een bijdrage geleverd aan de volgende activiteiten:

- de introductie per 1 maart 2010 van praktijkexamens voor de bromfietts en de brommobiel. In het najaar is het bromfiettspraktijkexamen in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu geëvalueerd door onderzoeksbureau DHV;
- na de evaluatie van een proef is per 1 juli 2010 het examen voor kandidaten met faalangst definitief ingevoerd;
- samen met rijtschoolorganisaties is de uitstelregeling aangepast en is een proef voorbereid met het rijden op winterbanden onder winterse omstandigheden tijdens praktijkexamens voor de personenauto;
- het voorbereiden op de komende Derde Europese Rijbewijsrichtlijn met aanpassingen voor de praktijkexamens categorie motor (A) en aanhangwagens (BE), de bestaande en toekomstige rijbevoegdheid per categorie en de competenties en kwaliteitseisen voor examinatoren;
- het voorbereiden van de proef 'begeleid rijden';
- de verplichting van navigatieapparatuur in examenauto's in het kader van het onderdeel zelfstandig rijden tijdens het praktijkexamen in de loop van 2011.

Vakbekwaamheid

De divisie CCV van het CBR is verantwoordelijk voor de examens voor professionals in wegvervoer, binnenvaart en logistiek. Ook toetst zij de theoretische kennis van beroeps- en privévliegers. Daarnaast certificeert CCV bepaalde wettelijk vereiste opleidingen en de nascholingscursussen en praktijktoetsen vanuit de Richtlijn vakbekwaamheid. In 2010 heeft CCV het ISO-certificaat behouden na een vervolgaudit conform de norm ISO 9001:2008.

De examenaanvragen van de divisie CCV van het CBR zijn ook in het verslagjaar sterk beïnvloed door de economische recessie. Het aantal praktijkexamens daalde over de hele linie met meer dan twintig procent ten opzichte van 2009.

Het aantal afgenomen praktijkexamens voor de vrachtauto daalde van 13.864 (2009) naar 9.201 (2010). Het aantal busexamens daalde in 2010 ten opzichte van 2009 van 2.879 examens naar 1.761 afgenomen examens. De categorie vrachtauto of bus met aanhanger daalde van 10.415 (2009) naar 7.515 (2010).

Een soortgelijke tendens was zichtbaar bij de theorie-examens die nodig zijn voor het behalen van het rijbewijs en/of het bewijs van vakbekwaamheid.

Richtlijn vakbekwaamheid

In 2010 hebben chauffeurs 75.286 cursusdagen gevolgd in het kader van de verplichte nascholing, waarvan 16.571 praktijktrainingen. Het zwaartepunt van de gevolgde cursussen lag in het eerste en vierde kwartaal.

In 2010 heeft een evaluatie van de implementatie van de verplichte nascholing plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat de implementatie conform de Richtlijn vakbekwaamheid heeft plaatsgevonden.

Wel zijn er nog wat verbeteringen mogelijk. In 2011 zal in overleg met de sociale partners en het ministerie van Infrastructuur en Milieu gewerkt worden aan de uitwerking van deze verbetermogelijkheden.

Overzicht gevolgde nascholing 2010

Soort training	2010	2009
Praktijktraining bus	2.972	92
Praktijktraining vrachtauto	6.948	2.786
Praktijktraining vrachtauto en bus	6.651	2.706
Theorietraining bus	8.721	2.853
Theorietraining vrachtauto	33.556	17.152
Theorietraining vrachtauto en bus	16.438	5.255
Totaal cursusdagen	75.286	30.844

Taxivervoer

In 2010 is de onzekerheid rondom het verplichte taxi-examen voor chauffeurs in loondienst blijven bestaan. CCV hoopt dat die duidelijkheid er komt in 2011, zodat gewerkt kan worden aan het actualiseren van alle taxi-examens.

De gemeente Amsterdam heeft in 2010 besloten het verlengingsexamen 'Medegebruik verharde lijnbusbanen en lijnbusstroken gemeente Amsterdam' dat in 2009 is ontwikkeld, stop te zetten. Het initiële examen blijft bestaan en is een voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing voor het gebruik maken van de verharde lijnbusbanen en lijnbusstroken.

Ondernemersexamens

CCV ontwikkelt en neemt voor de Stichting Examens Beroepsvervoer (SEB) de examens af voor het ondernemersdiploma goederenvervoer, personenvervoer en taxi. In 2010 heeft het CBR 8.078 van dit soort examens afgenomen.

Binnenvaart

CCV neemt examens af voor schippers in de beroepsvaart. Het gaat hierbij om schriftelijke, mondelinge en praktijkexamens radar.

De omzet bij de Binnenvaartexamens en vaardocumenten is in 2010 gedaald. In totaal zijn 4.685 examens afgenomen (t.o.v. 5.879 in 2009) en 5.130 vaardocumenten afgegeven, nieuw en verlenging (t.o.v. 6.287 in 2009).

Luchtvaartexamens

Medio 2010 is de afdeling Luchtvaartexamens ondergebracht bij de divisie CCV.

Voor de Nederlandse burgerluchtvaart nam divisie CCV in 2010 9.340 theorie-examens af.

Het aantal examens voor privévliegers is nagenoeg gelijk aan 2009. Het aantal examens voor beroepsvliegers is met bijna 3.000 gedaald. De percentageverdeling beroeps- en privévliegers is in 2010 respectievelijk 70 en 30 procent (2009: 77 en 23 procent).

Onder de kandidaten zijn niet alleen aanstaande vliegers van de Airbus en Boeing 747, maar ook aspirant-ballonvaarders en -helikopterpiloten. Maandelijks kunnen zij in één of meer van de ruim zeventig vakken examen doen in de CBR-examencentra in Assen, Amsterdam, Eindhoven, Maastricht en Utrecht. Eind 2010 is examenlocatie Assen definitief vervangen door de locatie Haren.

In 2010 is hard gewerkt aan een nieuwe opzet voor de examens voor beroepsvliegers. De grootste verandering betreft de implementatie van helikopter-specifieke examenvragen en de wijziging van leerdoelen binnen de verschillende examenvakken. Opleiders zijn in april 2010 geïnformeerd over de examenstructuur en kunnen tot oktober 2012 gebruik maken van een overgangsregeling. De eerste examenkandidaten 'nieuwe stijl' zullen begin 2011 deelnemen.

Specifieke ontwikkelingen

Nieuw examen voor exclusieve groep directiechauffeurs

In 2009 is CCV door de branche en de erkende opleiders directiechauffeur gevraagd een CCV-Directiechauffeur 2 (D2) examen te ontwikkelen. In 2010 is dit examen ontwikkeld. Het D2-examen toetst de voortgezette rijopleiding directiechauffeur tijdens een praktijkexamen. Vanuit de markt bestaat de behoefte aan directiechauffeurs met een hoger niveau dan de basisrijopleiding directiechauffeur D1. Naast het verhogen van de rijvaardigheid gaat het ook om het op de juiste wijze omgaan met veiligheidsrisico's. Na een pilot in oktober 2010 kunnen de eerste D2 examens vanaf 1 januari 2011 worden ingepland.

Pilot leeftijdsverlaging D

In het verslagjaar zijn de voorbereidingen getroffen voor de pilot leeftijdsverlaging D die op 1 januari 2011 van start gaat. De toegangsleeftijd voor de theorie-examens (V2D en V3D) en de praktijktoetsen wordt verlaagd naar zeventien jaar en de toegangsleeftijd voor het praktijkexamen bus wordt verlaagd naar achttien jaar. Dat was respectievelijk 20 en 21 jaar. Reden voor de pilot

is een dreigend tekort aan buschauffeurs. Deze pilot is in goed overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en het ministerie van Infrastructuur en Milieu ontwikkeld.

Klanttevredenheid

CCV heeft in 2010 onderzoek gedaan naar de klanttevredenheid. Dit jaar zijn opleiders, transportondernemers, kandidaten en chauffeurs geënquêteerd. Alle doelgroepen zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening van CCV. Telefonisch contact blijft een aandachtspunt voor de komende tijd. Daarnaast wordt het digitale handboek (vademecum) voor CCV-opleiders verder geoptimaliseerd. Het gebruik van de website moet gestimuleerd worden en er moet meer bekendheid worden gegeven aan www.mijnccvexamenhuis.nl. Op deze pagina kan door iemand (na inloggen via DigID) nagegaan worden welke certificaten/diploma's/examens behaald zijn en hoeveel nascholing gevolgd is.

Rijgeschiktheid

De herverdeling van de divisies bij de reorganisatie heeft onder andere geleid tot nieuwe benamingen voor een aantal hoofdprocessen. Binnen het nieuwe hoofdproces Rijgeschiktheid vallen nu de units medisch, vorderingen en bezwaar & beroep.

De doelmatigheid van het hoofdproces Rijgeschiktheid heeft in 2010 onder druk gestaan door de gebrekkige kwaliteit van de ondersteunende systemen SCOOP en MOVE, die gebruikt worden voor de verwerking van de dossiers. De matige performance van deze systemen heeft gevolgen gehad voor de doorlooptijd van de dossiers. Verder leveren deze systemen onvoldoende stuurinformatie, waardoor de transparantie van de bedrijfsvoering wordt aangetast. Verbetering dan wel vervanging van deze systemen is daarom opgenomen in het Verbeterprogramma CBR 2011-2014.

Medisch

In de loop van 2010 is de actieve werkvoorraad toegenomen tot ruim 18.000 dossiers ultimo december. De stijging van de werkvoorraad is ontstaan door een onverwachte uitstroom van medisch adviseurs, waardoor de capaciteit met bijna 25 procent is afgenomen. In november 2010 is de opleiding van zeven nieuwe medisch adviseurs gestart, waarmee de doelformatie weer werd bereikt.

Rijbewijskeuringen

De beoordeling van de rijgeschiktheid van burgers vindt verplicht plaats bij de aanvraag van een rijexamen, bij de periodieke keuring voor het vrachtwagen- en busrijbewijs en bij de vernieuwing van het rijbewijs rond het zeventigste levensjaar. Een beoordeling vindt ook plaats bij mensen die vanwege een medische aandoening een rijbewijs met kortere geldigheidsduur hebben, vrijwillig om een tussentijdse beoordeling vragen omdat hun medische situatie is veranderd of omdat het rijbewijs in de vorderingsprocedure ongeldig is verklaard. Bij gebleken geschiktheid geeft het CBR een Verklaring van geschiktheid af.

Is één van de tien vragen op de Eigen verklaring met 'ja' beantwoord, heeft er een keuring plaatsgevonden of bestaat er een medisch dossier, dan vindt een nadere beoordeling van de aanvraag plaats door het medisch team van het CBR. Die beoordeling kan leiden tot vervolgonderzoek door een extern medisch specialist of een rijtest met de deskundige praktische rijgeschiktheid van het CBR.

Het is belangrijk dat de consument tijdig werk maakt van de aanvraag. Dit verkleint de kans op uitloop van de procedure.

Afgegeven Verklaringen van geschiktheid

Het CBR behandelde in 2010 548.719 aanvragen voor een Verklaring van geschiktheid. In 2009 waren dat er 587.750.

Het aantal gevallen waar het CBR in 2010 de Verklaring van geschiktheid weigerde, bedroeg 4.573. Daarbij bleek de aanvrager op grond van de geldende criteria ongeschikt, gaf onvoldoende medewerking aan de procedure of trok deze de aanvraag tijdens het beoordelingstraject alsnog in.

De belangrijkste redenen voor afwijzing in de groep van zeventig jaar en ouder waren ernstige oogafwijkingen en hersenziekten (onder andere dementie en beroerte). Beneden de zeventig jaar waren vooral alcoholmisbruik, hersenziekten (onder andere beroertes) en oogafwijkingen de meest voorkomende redenen van ongeschiktheid. In de categorie beroepschauffeurs, die sinds 1 januari 2005 om de tien jaar gekeurd worden, waren de belangrijkste redenen voor afkeuring hersenziekten en onvoldoende gezichtsscherpte.

Behalve het weigeren van de Verklaring van geschiktheid kan het CBR ook een Verklaring van geschiktheid afgeven met beperkingen: beperking van de geschiktheidstermijn of beperking van de bevoegdheden van het rijbewijs (bijvoorbeeld automatische versnellingsbak).

36.313 van de aanvragers kregen vanwege een progressief ziektebeeld een Verklaring van geschiktheid met een kortere geldigheidsduur dan de gebruikelijke geldigheidsduur. Deze categorie keert binnen één tot tien jaar terug voor een nieuwe beoordeling. 106.072 aanvragers bleken alleen geschikt met een beperking van de rijbevoegdheid. Deze beperking wordt in een Europese code op het rijbewijs vermeld.

Herkeuring en bezwaar

In 2010 maakten 1.172 aanvragers naar aanleiding van een primair besluit van het CBR gebruik van hun recht op een 'second opinion'.

Naast een herkeuring bestaat de mogelijkheid om op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht een bezwaarschrift in te dienen tegen het besluit van het CBR. Hiervan werd in het 2010 982 keer gebruikgemaakt.

Verantwoorde mobiliteit

Mobiliteit is voor mensen van groot belang; het wordt gezien als voorwaarde tot zelfstandigheid in werk en privé. Dat geldt zeker voor mensen met een functiebeperking. Het CBR streeft er dan

ook naar zoveel mogelijk mensen met functiestoornissen veilig aan het gemotoriseerde verkeer te laten deelnemen. Het CBR beschikt daarbij over de expertise van de zogenoemde deskundigen praktische rijgeschiktheid. Deze deskundigen begeleiden mensen met functiebeperkingen waar mogelijk door middel van training en adviezen. Ook stellen zij de benodigde aanpassingen aan het voertuig vast. De betreffende bestuurders moet een rijtest afleggen bij het CBR. In 2010 zijn 18.403 (16.154 in 2009) rijtesten afgenomen.

Het CBR was in het kader van verantwoorde mobiliteit in 2010 onder andere actief op de vakbeurs Support voor mensen met een fysieke beperking, bij presentaties tijdens een symposium voor auto-aanpassers, op Wereld Parkinsondag en bij een televisie-uitzending over coderingen op het rijbewijs.

Handboek

Senior productmanager Rijgeschiktheid Jos de Vries schreef het Handboek voor de beoordeling van rijgeschiktheid. Hierin staan de uitgangspunten en voorwaarden voor de productie en het gebruik van de verschillende aanpassingen.

Leerstoel

Prof. dr. W. Brouwer is per 1 december 2003 benoemd tot de eerste bijzonder hoogleraar Verkeersgeneeskunde en neuropsychologie in Nederland. De leerstoel is ingesteld door het CBR om een betere wetenschappelijke basis voor medische vraagstukken in het verkeer te realiseren. Verschillende promotieonderzoeken onder Brouwer's supervisie hebben inmiddels tastbare resultaten opgeleverd. De normen zijn mede daardoor op sommige vlakken wat minder absoluut dan ze in het verleden waren. Waar rijden in het verleden al bij een vermoeden van dementie uitgesloten was, is het nu mogelijk om met een zeer lichte vorm van dementie na een rijtest toch de weg op te gaan.

Biopic driving

'Biopic driving' maakt het voor slechtzienden mogelijk toch veilig mobiel te zijn. Bij 'biopic driving' maakt de slechtziende bestuurder gebruik van een op de bril gemonteerd telescoopje (biopisch telescopsysteem). Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft in het jaar 2009 de regelgeving gewijzigd om 'biopic driving' in Nederland mogelijk te maken. Maar natuurlijk alleen als de persoon met een biopisch telescopsysteem in een rijtest met de deskundige praktische rijgeschiktheid van het CBR heeft aangetoond een veilige weggebruiker te zijn. In 2010 is de eerste kandidaat geslaagd voor een rijexamen met het nieuw toegestane hulpmiddel.

Eisen medische geschiktheid

In 2010 wijzigde het ministerie van Infrastructuur en Milieu de regelgeving wat betreft een aantal aandoeningen en ziektebeelden.

In februari implementeerde de minister de versoepelde Europese normen voor beroepschauffeurs wat betreft de oog-eisen. Mensen met een zogenoemd lui oog of met oogafwijkingen door diabetes mellitus kunnen nu in aanmerking komen voor goedkeuring voor het groep 2 rijbewijs, het rijbewijs van bijvoorbeeld vrachtwagen- en buschauffeurs (categorieën C, CE, D en DE).

Als gevolg van adviezen die de Gezondheidsraad in april 2010 aan de minister had voorgelegd, werden in juli de ongeschiktheidtermijnen onder voorwaarden verkort voor personen die zijn getroffen door een doorbloedingsstoornis van de hersenen. Het gaat dan met name om bestuurders die een TIA of beroerte hebben doorgemaakt.

Een wijziging van de maximale geschiktheidstermijn voor bezitters van een groep 1-rijbewijs (categorieën A, B, en BE) met diabetes mellitus is in augustus in de 'Regeling eisen geschiktheid 2000' doorgevoerd. Vanwege een Europese richtlijn is de termijn teruggebracht naar vijf jaar. Daarbij is de verplichte neurologische keuring bij elke vorm van neuropathie vervallen. Voor epilepsie bij bestuurders met een rijbewijs van groep 1 geldt vanaf augustus in veel gevallen code 100/101. De vermelding van code 100 op het rijbewijs betekent voor de rijbewijsbezitter dat het rijbewijs slechts geschikt is voor privégebruik. Code 101 betekent dat het rijbewijs kan worden gebruikt voor beperkt beroepsmatig gebruik: maximaal 4 uur per dag en geen vervoer van personen of het onder toezicht laten besturen door derden (autorijles geven/rij-examinator).

Voor bestuurders met een groep 2-rijbewijs is naast een recent EEG ook een recente, niet afwijkende MRI vereist. Verder is geregeld dat personen met een langdurige aanvalsvrijheid direct bij de eerste keuring langer dan één jaar mogen worden goedgekeurd. Bij multiple sclerose en bij andere progressieve neurologische aandoeningen is nu ook vaak de code 100/101 van toepassing.

Vorderingen

Als politie of justitie vermoedt dat iemand ongeschikt is om een motorvoertuig te besturen, meldt zij dit bij het CBR. De unit vorderingen start vervolgens een zogeheten vorderingsprocedure. Dit kan er toe leiden dat een overtreder wordt verplicht tot het volgen van een speciale cursus en/of moet meewerken aan een onderzoek naar de medische geschiktheid of rijvaardigheid. Uiteindelijk kan het rijbewijs ongeldig worden verklaard.

De vorderingsprocedure is een bestuursrechtelijke procedure in het kader van de verkeersveiligheid en staat los van een eventuele strafrechtelijke vervolging van een bestuurder. In het strafrecht wordt gereageerd op strafbaar verkeersgedrag onder verantwoordelijkheid van de strafrechter, het gaat dan om het bestraffen van gedragingen (punitieve reactie) van de betrokken bestuurder. In het bestuursrecht staat de vergunning van de bestuurder centraal; de bevoegdheid om te rijden én de vraag of nog voldaan wordt aan de vergunningsvoorwaarden. Het doel van de vorderingsprocedure is dan ook uitdrukkelijk niet punitief of bestraffend, maar bedoeld om de individuele rijgeschiktheid te bevorderen (reparatoire reactie) en daarmee de verkeersveiligheid te waarborgen.

In 2010 deed de unit vorderingen 6.953 keer een onderzoek naar de rijgeschiktheid of rijvaardigheid van bestuurders, een daling van 4 procent ten opzichte van 2009. In ruim 63 procent was alcoholmisbruik reden tot opleggen van het onderzoek. Andere aanleidingen om een onderzoek op te starten zijn verwardheid van bestuurders, agressie, drugsbezit en rijden onder invloed van drogerende stoffen.

In 2010 heeft de unit vorderingen tevens 9.432 maal een educatieve maatregel ter bevordering van de geschiktheid of rijvaardigheid opgelegd. Van de 17.687 mededelingen van de politie werd van 7.483 bestuurders uiteindelijk het rijbewijs ongeldig verklaard.

De unit vorderingen heeft ten opzichte van 2009 minder mededelingen van de politie ontvangen. Het betreft een daling met ruim 4 procent. Hierdoor bleef het aantal nieuwe dossiers dat de unit vorderingen van het CBR in behandeling kon nemen substantieel achter bij eerdere verwachtingen. Het CBR is met betrekking tot dit onderwerp al sinds 2009 in overleg met vertegenwoordigers van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Veiligheid en Justitie.

Alcoholslotprogramma

In 2011 zal de vorderingsprocedure wijzigen. Er wordt een nieuwe maatregel toegevoegd, het alcoholslotprogramma (ASP). Ook zal de LEMA, die nu slechts aan beginnende bestuurders kan worden opgelegd, toegankelijk worden voor ervaren bestuurders. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn in eerdere jaren bij het CBR al voorbereidingen gestart voor de aanpassingen in de vorderingsprocedure, met het doel het aantal verkeersongelukken verder terug te dringen. De maatregelen zijn een aanvulling op het huidige pakket aan maatregelen. Rijbewijzen van automobilisten die bij een alcoholcontrole 1,3 promille of meer alcohol in het bloed hebben, worden volgens de gewijzigde vorderingsprocedure ongeldig verklaard. Indien de betreffende automobilist weer in het bezit wil komen van een rijbewijs, dient hij –voor een periode van minimaal twee jaar– met een alcoholslot in de auto aan het verkeer deel te nemen. Naast een alcoholslot bestaat het ASP ook uit een begeleidingsprogramma voor de overtredders.

Activiteiten ondersteunende processen

Een onderdeel van de reorganisatie is de centralisatie van de ondersteunende processen. Bij de kanteling van een gedecentraliseerde organisatie naar een procesgerichte organisatie zijn de hoofdprocessen gereorganiseerd in vier divisies. De hoofdprocessen worden bij hun activiteiten gefaciliteerd door de ondersteunende afdelingen. Deze afdelingen zijn bij de reorganisatie in 2010 gecentraliseerd in Rijswijk en opnieuw ingericht. Daarin is veel tijd en energie gestoken.

P&O

Het CBR telde ultimo 2010 1.139 (982 fte) medewerkers; 33 minder dan in 2009. De activiteiten op het gebied van het personeelsbeleid stonden in 2010 in het teken van de reorganisatie en de herinrichting van de administratieve processen.

Herinrichting processen

De centrale aansturing en geografisch centrale positionering in Rijswijk maakte dat alle werkprocessen opnieuw moesten worden ingericht in 2010. Het herplaatsingstraject dat hiermee gemoeid ging, heeft de nodige inspanningen gevergd van de medewerkers van de afdeling P&O. Verder heeft de afdeling in het verslagjaar de eerste stappen gezet om een degelijk HR-gebouw op poten te zetten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in 2010 bedroeg 5,6 procent en is gestegen ten opzichte van 2009, toen het verzuim nog 5,1 procent bedroeg. Over het algemeen wordt aangenomen dat een reorganisatie

invloed heeft op het verzuim, maar feitelijk is niet aantoonbaar welke invloed dat precies heeft. De reorganisatie is uiteraard ook doorgevoerd in de administratieve systemen, waaronder het HR-systeem en heeft geleid tot een nieuwe kostenplaatsenstructuur. Dit heeft tot gevolg gehad dat er na 1 mei beperkte managementinformatie beschikbaar was, hetgeen de sturing op kengetallen tijdelijk heeft bemoeilijkt.

Arbeidsvoorwaarden

De cao liep af per 1 maart 2010. Er zijn initiële gesprekken met de vakbonden gevoerd om tot een akkoord te komen. De besprekingen zijn in het najaar voortgezet met de komst van de nieuwe directie. Bij het hervatten van de besprekingen in november was de pensioenregeling een belangrijk punt. Bij het voortzetten van de huidige, dure eindloonregeling komt de organisatie in zwaar weer. De directie wil daarom toe naar de meer gangbare middelloonregeling en heeft daarbij een eenmalige uitkering over 2010 en 2011 voorgesteld. De besprekingen worden in 2011 voortgezet.

Integriteitbeleid

Voor een organisatie als het CBR is integriteit één van de belangrijkste pijlers. De klanten en de opdrachtgever moeten kunnen rekenen op het vakmanschap, de objectiviteit en de betrouwbaarheid van de organisatie en zijn medewerkers. Na uitgebreide voorbereidingen in het verslagjaar heeft het CBR begin 2011 een integraal integriteitbeleid ingevoerd. Hierin zijn bestaande regelingen geactualiseerd en nieuwe onderdelen toegevoegd, waarna alle onderdelen zijn samengevoegd in één beleidsdocument.

Het nieuwe integriteitbeleid zet duidelijke kaders neer voor het gewenste gedrag van de medewerkers; zowel onderling als in de omgang met klanten van het CBR.

Het beleid omvat verschillende onderdelen, zoals een gedragscode integriteit, een regeling voor ongewenst gedrag, een regeling individueel klachtrecht en een klokkenluidersregeling.

De klokkenluidersregeling is op 1 januari 2011 ingevoerd. Als medewerkers het vermoeden hebben dat er binnen de organisatie sprake is van een misstand, dan zijn ze dankzij de klokkenluidersregeling in de gelegenheid dit te melden, zonder consequenties voor hun persoonlijke positie in de organisatie. Daarnaast bevordert de regeling dat een eventueel vermoeden van een misstand intern kan worden gemeld, zodat het management de kans krijgt orde op zaken te stellen.

Arbobeleid

In 2009 zijn de medische units actief benaderd voor deelname aan het voorlichtingsprogramma E-monitor+ ter voorkoming van RSI. Met name de intensiteit van het computergebruik binnen deze units zorgt voor meer risico's op het ontstaan van RSI en RSI gerelateerde klachten.

Het preventief medisch onderzoek is vooralsnog komen te vervallen in het kader van de reorganisatie en is omgevormd tot een medewerkersonderzoek dat in 2011 is uitgevoerd. De eerste stappen voor het vernieuwen van de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) zijn gezet. Er is gezocht naar een digitale oplossing voor het vormgeven van de RIE, waardoor de RIE voortdurend up-to-date gehouden kan worden.

ICT

Binnen de ICT-organisatie is in 2010 de ICT Visie 2011-2014 ontwikkeld, waarbij een toekomstvisie wordt gepresenteerd op systeem-, projecten- en organisatievlak. Meer aandacht voor de continuïteit, betere samenwerking en meer betrokkenheid bij de afdeling als geheel zijn de sleutelbegrippen.

Begin 2011 zal de visie uitgewerkt worden in een concreet ICT Strategisch Plan (ISP) dat de roadmap zal bevatten om ICT 'fit for purpose' te maken binnen het CBR. In 2010 is wel reeds een aantal stappen gezet om cruciale domeinen structureel te borgen. Zo zijn meerdere ITIL-processen geïmplementeerd, zoals change management, incident management en problem management.

Informatiebeveiliging

2010 heeft in het teken gestaan van het aanscherpen van het informatiebeveiligingsbeleid, inclusief richtlijnen en maatregelen om het gebruik van digitale media in te kaderen. Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen geweest rond het proces autorisatiebeheer, waarbij samen met de divisies van het CBR de toegangsrechten van gebruikers tot de informatiesystemen zijn aangescherpt.

Jaarlijks wordt ook binnen het domein Informatiebeveiliging een 'Attack & Penetration'- test uitgevoerd, waarbij door een externe EDP-auditor wordt vastgesteld hoe bij het CBR de infrastructuur en informatiesystemen zijn ingericht om inbreuken van buitenaf te voorkomen. Medio 2010 is deze test dan ook weer uitgevoerd met een directe focus op onze publieke websites en mobiele business applicaties. Aanbevelingen zijn door de ICT-afdeling overgenomen en geïmplementeerd.

Systemen

Op systeemgebied is in 2010 een aantal aanpassingen en verbeteringen gerealiseerd.

Begin 2010 heeft ICT een grote update uitgerold voor de software op de PDA's voor examinatoren. De PDA wordt door de examinatoren gebruikt om hun roosters op te halen en examenuitslagen door te geven. Na invoering van Dyktion –de nieuwe ICT-backbone van het CBR waarop alle applicaties zijn aangesloten– in 2009 bleken verstoringen op te treden in de communicatie tussen Dyktion en de PDA's. De update heeft de communicatie hersteld.

Ter voorbereiding en uitvoering van de reorganisatie heeft ICT medio 2010 ook structurele wijzigingen in de HR- en financiële systemen doorgevoerd om de omslag te maken van een decentrale organisatie naar een centrale organisatie.

In oktober 2010 is het nieuwe planningssysteem voor capaciteit voor examens, het resource planning systeem (RPS) in gebruik genomen. Dit systeem vervangt het oude planningssysteem, dat technisch niet meer onderhoudbaar was en voegt nieuwe functionaliteiten toe in het planningproces, waardoor dit proces efficiënter kan worden uitgevoerd.

In 2010 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de tot dan toe ontwikkelde software voor het nieuwe theorie-examensysteem NEXT. Die ontwikkeling is in 2009 stopgezet in verband met de voorbereidingen en uitvoering van de reorganisatie. Uit de evaluatie bleek dat het weer opstarten van de NEXT-ontwikkeling niet zinvol was, vanwege het feit dat de ontwikkelde software achterhaald was. Dit besluit leidde tot een afboeking van 1,2 miljoen euro ten laste van het resultaat.

Projecten

In 2009 is binnen het CBR het ICT projectbureau opgericht, met als doel een eenduidige aanpak en kwaliteit in de uitvoering van projecten te borgen. In 2010 is dit bureau verder geprofessionaliseerd en gepositioneerd als hét CBR projectbureau, dat ook non-ICT-projecten ondersteunt. Het grootste lopende project binnen het CBR in 2010 is het Alcoholslotprogramma (ASP), dat een grote ICT-component heeft en leidt tot aanpassingen binnen het vorderingensysteem MOVE. Om dit succesvol te laten verlopen is ook een deelproject MOVE II uitgevoerd. Het doel: MOVE gereed maken voor uitbreiding met ASP-functionaliteiten. ASP zal volgens verwachting worden opgeleverd in 2011.

Communicatie

De afdeling Communicatie heeft in het verslagjaar een nieuwe start gemaakt. Het accent is verschoven van een hoofdzakelijk uitvoerende, gedecentraliseerde afdeling naar één landelijk team van communicatieadviseurs dat de hoofdprocessen pro-actief adviseert en ondersteunt bij hun activiteiten. De afdeling is daarbij een spin in het web als het gaat om de interne communicatie en de communicatie met de stakeholders.

Op het gebied van de mediacontacten is het een intensief jaar geweest. In de perscontacten stelt de vernieuwde afdeling Communicatie zich transparant, servicegericht en toegankelijk op naar de media. Een opvallend media-moment in 2010 was het eerste bromfietstijlrijexamen op 1 maart 2010 in Den Bosch. Normaal gesproken is het CBR terughoudend in het toelaten van camera's bij de examens, maar in overleg met de opleiders en de kandidaten werd dit keer een uitzondering gemaakt. De start van dit nieuwe praktijkexamen genereerde veel positieve publiciteit.

Bij de reorganisatie is een vernieuwing van de huisstijl doorgevoerd. Daarbij is het klaverblad uit het CBR-logo behouden gebleven als trademark voor de geboden kwaliteit en afscheid genomen van de volledige naam in het logo en het briefpapier.

Intranet, een belangrijk instrument voor de interne communicatie, is ook meegenomen in de modernisering. Gekozen is voor het aanbieden van informatie per proces, in plaats van per locatie. De externe site, www.cbr.nl, kreeg per 1 mei een nieuwe lay-out en indeling in verband met de centralisatie van de organisatie. Verder zijn sinds het najaar ook de actuele reserveringstermijnen voor de praktijkexamens B per examenlocatie en de examenresultaten per kwartaal op de site te zien. Het publiek wist intussen de weg naar www.cbr.nl goed te vinden. De website trok in 2010 3,7 miljoen bezoekers, die per bezoek gemiddeld zes pagina's bekeken.

De afdeling Communicatie heeft de rol van het vakblad voor de rij scholen, Reflector, heroverwogen. Met het huidige informatieaanbod voor de rij scholen is het aanhouden van een eigen vakblad niet langer noodzakelijk. Gekozen is voor het aanbieden aan de rij scholen van een nieuwsbrief met (nieuws)berichten over het CBR. Niet alleen digitaal via TOP internet, maar ook in druk. Daarvoor is samenwerking gezocht met het vakblad Rij-instructie, waarin Reflector als katern zal worden opgenomen.

Klantenservice

Onderdeel van de nieuwe, gecentraliseerde organisatie is de afdeling Klantenservice CBR. De oprichting van de afdeling past in het streven van de vernieuwde organisatie om de in- en externe communicatie te optimaliseren.

Bij de Klantenservice wordt al het klantverkeer met het CBR wat binnenkomt via telefoon en e-mail afgehandeld, behalve het verkeer van CCV. Met het oog op een gerichte afhandeling zijn er aparte telefoonnummers voor klanten en voor rijsscholen.

De nieuwe afdeling is –na een rumoerige opstart– op het einde van het jaar volledig uitgegroeid tot een ‘inhouse call centre’. Hier worden maandelijks tussen de 47.500 en 55.000 telefoontjes afgehandeld, die anders bij de rest van de organisatie waren terechtgekomen. Dit geeft verlichting voor de rest van de organisatie, omdat de standaardvragen niet meer bij de medewerkers op de staf- en productieafdelingen terecht komen.

De statistieken onderschrijven dit: de Klantenservice handelt 87 procent van de inkomende telefoongesprekken direct zelf af, zonder dat doorverbinden nodig is. Ook worden de klanten snel geholpen: 81 procent van de bellers krijgt binnen de twintig seconden een medewerker van de Klantenservice aan de telefoon.

Andere taken die de Klantenservice op zich heeft genomen, zijn het voorbereiden van restituties en de machtigingen. Daarnaast wordt ook het mailverkeer naar het algemene e-mailadres van het CBR door de Klantenservice afgehandeld of gerouteerd naar de juiste afdelingen. Het CBR krijgt maandelijks zo'n 3.500 e-mails, waarvan 87 procent binnen 48 uur wordt beantwoord.

Hiervoor is ook een goede afstemming nodig met de rest van de organisatie. Dit om te achterhalen welke kennis bij de Klantenservice aanwezig behoort te zijn en welke vragen zij kunnen afhandelen voor hun collega's. Dit structurele ontwikkelproces wordt in 2011 verder uitgebreid.

Inkoop en Facilitaire zaken

Voor de afdeling Inkoop en facilitaire zaken –samen vormen zij sinds de kanteling één afdeling– is 2010 een jaar geweest van het leggen van een gezonde basis voor de toekomst. Belangrijke aspecten als de rol van de budgethouder, het accorderingsproces (zowel voor de aanvraag als verwerking van de factuur), de functiescheiding, de digitalisering, de contractregistratie en natuurlijk de centralisatie hebben de boventoon gevoerd. Daarnaast is de capaciteit in mensen binnen Inkoop vergroot en is gestart met het verbeteren van het kennisniveau.

Ontvlechting en concrete sturing van activiteiten door leveranciers hebben substantieel bijgedragen aan kostenreductie. Het inkoop-orderproces is nu zowel intern als naar de leveranciers geborgd, zodat de noodzakelijke controles bij ontvangst van de facturen correct kunnen plaatsvinden. De weg naar een verdere automatisering is nu mogelijk.

In het verslagjaar is ook een begin gemaakt met de inventarisatie van de kantoorruimte en examencentra. Het primaire doel is een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte. Daarnaast wordt ook het serviceniveau onder de loep genomen.

Interne beheersing en risicomanagement

Opzet

Voor de sturing en beheersing van de organisatie zijn interne risicobeheersing- en controle-systemen ingericht waarmee belangrijke risico's worden onderkend en beheerst, zodanig dat daarbij de realisatie van operationele en financiële doelstellingen wordt gewaarborgd binnen de geldende wet- en regelgeving. Hiermee streeft het CBR naar continuïteit en resultaatgerichtheid van de organisatie, zowel op de korte als op de (middel)lange termijn.

Uitvoering

Ieder kwartaal wordt door de Interne auditdienst een auditrapportage opgeleverd. Hierin staan aanbevelingen vermeld van audits uitgevoerd door de Interne auditdienst, aangevuld met verkregen aanbevelingen van onze externe accountant KPMG en andere externe adviseurs. De Interne auditdienst gaat na in hoeverre voldaan is aan de naleving van de in de auditrapportage opgenomen aanbevelingen, om de directie te kunnen informeren over de beheersing van de bedrijfsprocessen.

Het volgens afspraak implementeren van deze auditaanbevelingen maakt onderdeel uit van de vastgestelde managementcontracten. De directie neemt de statusrapportage mee in het formele kwartaaloverleg met de verantwoordelijke managers. Het tijdig opvolgen van auditaanbevelingen is hiermee verankerd in het managementcontractproces.

In dit kwartaaloverleg worden de strategie, doelstellingen en belangrijkste risico's eveneens besproken. Daarbij vindt een bewaking op prestaties plaats aan de hand van vastgestelde prestatie-indicatoren en financiële resultaten.

Het CBR heeft in 2010 een aantal belangrijke procesaanpassingen gerealiseerd. De belangrijkste daarvan is de omslag van een decentraal geleide organisatie naar een procesgestuurde organisatie met centrale ondersteuning. Naast de afdeling Financial control is er een nieuwe afdeling geformeerd: Business control. Deze afdeling is opgezet met als doel het niveau van de managementinformatie te verhogen.

**Verslag
Raad van Toezicht**

Verantwoordelijkheden Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken van de Stichting CBR. De Raad van Toezicht adviseert daarnaast de directie. Samen met de directie is de Raad van Toezicht verantwoordelijk voor de integriteit en transparantie van de Stichting en de naleving van de toepasselijke wet- en regelgeving. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Stichting en alle daarbij betrokken belanghebbenden.

Het toezicht van de Raad op de directie omvat tenminste het toezicht op:

- de realisatie van de doelstellingen van de Stichting;
- de strategie en de risico's verbonden aan de activiteiten van de Stichting;
- de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- het financiële verslaggevingproces;
- de naleving van de toepasselijke wet- en regelgeving.

Samenstelling Raad van Toezicht

De samenstelling van de Raad van Toezicht in 2010 was als volgt:

- de heer drs. P.W. Doop, waarnemend voorzitter (tot 1 mei 2010, uitgetreden per 1 september 2010)
- de heer prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine, voorzitter (per 1 mei 2010)
- de heer drs. A.B. Sakkers, lid op voordracht van CCV Examenhuis (per 15 januari 2010)
- de heer mr. F.A.M. van den Heuvel, onafhankelijk lid (uitgetreden per 24 januari 2011)
- de heer drs. W. de Lange, lid op voordracht van ANWB (uitgetreden per 24 januari 2011)
- mevrouw drs. J.M. de Vries, lid op voordracht van BOVAG/FAM (uitgetreden per 24 januari 2011)
- de heer mr. P.P.J. Butzelaar, vice-voorzitter, lid op voordracht van de OR (per 1 mei 2010)

De Raad van Toezicht vergaderde in 2010 zeven maal.

De Raad van Toezicht heeft een Auditcommissie die in 2010 bestond uit de heren De Lange en Van den Heuvel. De Auditcommissie is zes maal bijeengekomen in 2010.

Met ingang van 1 januari 2011 is mevrouw prof. dr. S.G. van der Lecq benoemd als lid van de Raad van Toezicht en als voorzitter van de Auditcommissie.

Met ingang van 24 januari 2011 bestaat de Raad van Toezicht uit vier leden. Na de in 2011 te realiseren statutenwijziging is voorzien in een Raad van Toezicht bestaande uit vijf in plaats van zeven leden.

Rooster van aftreden Raad van Toezicht CBR

naam	functie	benoemd per	aftredend per	op voordracht van	herbenoembaar
de heer mr. P.P.J. Butzelaar	Vice-voorzitter	1 mei 2010	1 mei 2014	OR	ja
de heer prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine	Voorzitter	1 mei 2010	1 mei 2014	onafhankelijk	ja
de heer drs. A.B. Sakkers	lid	15 januari 2010	15 januari 2014	CCV-raad	ja
mevrouw prof. dr. S.G. van der Lecq	lid	1 januari 2011	31 december 2014	onafhankelijk	ja
vacature					

Besluitvorming in 2010

De Raad van Toezicht nam in 2010 in totaal 22 besluiten. Dit betrof onder andere:

- goedkeuring van het directiebesluit tot reorganisatie naar een procesgestuurde organisatie met centrale aansturing, zonder gedwongen ontslagen en zonder sluiting kantoorlocaties;
- besluit tot opdrachtgunning aan ABD inzake werving algemeen en financieel directeur;
- goedkeuring begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2014;
- vaststelling jaarrekening 2009;
- voordracht de heer mr. P.P.J. Butzelaar aan minister voor benoeming tot lid van de Raad van Toezicht;
- aanbieding van KMPG-rapportage 'Feitenonderzoek pensioenregelingen' aan minister
- benoeming de heer mr. P.P.J. Butzelaar tot vice-voorzitter en tevens vertrouwenscommissaris ten behoeve van herstel relatie RvT, directie en OR;
- benoeming mevrouw mr. S.M. Zijdeveld tot algemeen directeur per 1 september 2010;
- benoeming de heer drs. R.A.L. Verstraeten tot financieel directeur per 1 juni 2010;
- goedkeuring portefeuillevindeling directie per 1 september 2010:
 - algemeen directeur, mevrouw mr. S.M. Zijdeveld:
divisies Rijvaardigheid en Vakbekwaamheid CCV, ondersteunende processen Communicatie, IAD, Juridische zaken, P&O, projectmanagement en R&D;
 - financieel directeur, de heer drs. R.A.L. Verstraeten:
divisies Rijgeschiktheid en Theorie, ondersteunende processen F&C, facilitaire zaken, ICT, inkoop en Klantenservice;
- goedkeuring directiebesluit tot procuratieverlening aan drs. R.A.L. Verstraeten, financieel directeur, i.h.k.v. collegiaal bestuur;
- voordracht mevrouw prof. dr. S.G. van der Lecq aan minister voor benoeming tot lid van de Raad van Toezicht;
- besluit om geen derde directielid te benoemen;
- goedkeuring RvT begroting 2011 (kenmerk SDS20100452).

Belangrijke thema's

Tot juni 2010 hebben de activiteiten van de Raad van Toezicht voornamelijk in het teken gestaan van het realiseren van de reorganisatie, het afronden van een feitenonderzoek naar de pensioenen en de voorbereiding van het 'Onderzoek CBR' in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. De Raad van Toezicht heeft bij het ministerie bezwaar gemaakt tegen

het gelijktijdig implementeren van de reorganisatie en het uitvoeren van aanvullend onderzoek in opdracht van het ministerie. In constructief overleg met het ministerie is tot een fasering van de onderzoeksopzet gekomen. Gelet op de hoge druk die op de CBR-organisatie stond, heeft de Raad van Toezicht de directie aanwijzingen gegeven dat zij als directie in de eerste plaats alles in het werk moet stellen om de gewenste en lang voorbereide reorganisatie af te ronden. De reorganisatie heeft het mogelijk gemaakt de prestaties van het CBR verder te verbeteren en afspraken te maken met de vakorganisaties om de pensioenen te versoberen.

Vanaf juni 2010 is met de afronding van de reorganisatie, de terugtrekking van de interim-directie en de benoeming van de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht, de benoeming van nieuwe directieleden en nieuwe benoemingen in de Raad van Toezicht een nieuwe fase ingetreden. Vanaf dit moment is de inzet gericht op het herstellen van het fundament met het inregelen van de nieuwe organisatiestructuur, het herstel van relaties tussen Raad van Toezicht, directie, management en ondernemingsraad, de uitvoering van het externe onderzoek CBR en de voorbereiding van een verbeteragenda.

Besproken onderwerpen Raad van Toezicht (in willekeurige volgorde) op hoofdlijnen:

- prestaties CBR-organisatie;
- verscherpt Toezicht;
- kwartaalrapportages over activiteiten divisie Rijgeschiktheid, unit vorderingen
- financiën;
- pensioenen;
- feitenonderzoek pensioendossier, uitgevoerd door KPMG;
- afloop garantiecontract met Nationale Nederlanden inzake pensioenaanspraken per 1 januari 2011;
- besluit bestuur Stichting Pensioenfonds CBR tot liquidatie fonds per 1 januari 2011
- instelling pensioencommissie, met name gericht op uitvoering en governance van de pensioenregelingen;
- audits pensioenen, medisch en vorderingen;
- door Nationale Ombudsman uitgevoerde onderzoeken;
- onafhankelijk onderzoek CBR in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, uitgevoerd door Twynstra Gudde;
- implementatie reorganisatie per mei 2010;
- implementatie nieuwe producten:
 - bromfietspraktijkexamen per maart 2010;
 - voorbereiding implementatie Alcoholslotprogramma.
- implementatie nieuw planningssysteem per oktober 2010;
- wijziging reserveringssystematiek praktijkexamens bromfiets per oktober 2010;
- werving, selectie en benoeming algemeen directeur en financieel directeur onder model van collegiaal bestuur;
- nevenfuncties RvT en directie;
- kaderwet ZBO en instellingswet CBR;
- aanpassing statuten.

Relatie ondernemingsraad

Stand van zaken personeel (onder andere cao, ziekteverzuim, consequenties van reorganisatie).
Verbeterplan voor periode 2011-2014.

Verscherpt Toezicht

Op 2 juni 2009 heeft de minister van Verkeer en Waterstaat de Raad van Toezicht gevraagd om verscherpt toezicht uit te oefenen op de prestaties van de divisie Vorderingen van het CBR. Dit verscherpt toezicht is in 2010 gecontinueerd.

Reorganisatie

De Raad van Toezicht heeft in januari 2010 uitvoerig met de directie van gedachte gewisseld over het doorvoeren van de reorganisatie zonder gedwongen ontslagen. Gezien het belang van het doorvoeren van de procesgestuurde organisatie voor het structureel kunnen verbeteren van de prestaties heeft de Raad van Toezicht hiermee ingestemd.

Onderzoek CBR

De leden van de Raad van Toezicht zijn door de onderzoekers van Twynstra Gudde geïnterviewd. Daarnaast heeft een afvaardiging van de Raad van Toezicht gezamenlijk met directie, voorzitter ondernemingsraad en ambtenaren van het ministerie zitting genomen in een begeleidingscommissie.

Benoeming lid van Raad van Toezicht op voordracht van de ondernemingsraad.

Per 1 mei 2010 is de heer mr. P.J.J. Butzelaar door de minister benoemd als lid van de Raad van Toezicht op voordracht van de ondernemingsraad. De Raad van Toezicht is zeer verheugd dat hiermee de sinds 2007 openstaande vacature is opgevuld.

Aantrekken nieuwe directie

De Raad van Toezicht heeft de Algemene Bestuursdienst (ABD) opdracht gegeven inzake de werving van een algemeen directeur en een financieel directeur. Met het afronden van de reorganisatie is de interim-periode van de heer C. Anker als algemeen directeur en de heer F.I.G. Janssen als financieel directeur medio juni 2010 beëindigd. Directeur productie de heer A. Belt is per 1 juli met prepensioen gegaan. De Raad van Toezicht heeft besloten een model van collegiaal bestuur in te voeren. Met ingang van 1 juni 2010 is de heer drs. R.A.L. Verstraeten in dienst getreden als financieel directeur en waarnemend algemeen directeur. Met ingang van 1 september 2010 is mevrouw mr. S.M. Zijderveld in dienst getreden als algemeen directeur. Conform afspraak met de minister is de honorering van de directieleden in lijn met de salarisnorm voor de publieke en semipublieke sector. De Raad van Toezicht heeft besloten geen derde directielid te benoemen.

Opzet CBR Verbeterprogramma 2011-2014

De Raad van Toezicht heeft in december 2010 ingestemd met het door de directie opgestelde CBR Verbeterprogramma 2011-2014. Het Verbeterprogramma geeft invulling aan de door de nieuwe directie geconstateerde knelpunten die na invoering van de procesgestuurde organisatie zijn geconstateerd.

Statutenwijziging Stichting CBR

In 2010 is met het ministerie van Infrastructuur en Milieu intensief overleg gevoerd over de wijziging van de statuten van de Stichting CBR. Hiermee krijgt de minister, in lijn met het kabinetsbeleid, de bevoegdheid ten aanzien van de benoeming, schorsing en ontslag van de directie van het CBR. Tevens wordt in de statuten vastgelegd dat de bezoldiging van de directie is gemaximeerd op de salarishnorm voor de publieke en semipublieke sector en wordt het model van collegiaal bestuur geformaliseerd.

Woord van dank

Een woord van dank wil de Raad van Toezicht richten aan de medewerkers van het CBR. In 2010 hebben zij zich met grote inzet en betrokkenheid ingespannen om klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn.

de heer prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine, voorzitter

de heer mr. P.P.J. Butzelaar, vice-voorzitter

de heer drs. A.B. Sakkers

mevrouw prof. dr. S.G. van der Lecq, voorzitter auditcommissie

Governance

De Stichting CBR is als Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), op grond van en de Wegenverkeerswet 1994, de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en de Stichting CBR belast met de uitvoering van publieke taken op het gebied van de verkeersveiligheid.

Hieronder een overzicht van de taken en bevoegdheden van de diverse partijen:

Minister van Infrastructuur en Milieu:

- heeft ministeriële eindverantwoordelijkheid over het CBR;
- houdt toezicht op het functioneren van het CBR;
- wordt geïnformeerd door de directie en de Raad van Toezicht van het CBR;
- geeft goedkeuring aan ondermeer de tarieven van het CBR;
- benoemt de leden van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht:

- bestaat uit zeven leden;
- legt verantwoording af over het eigen functioneren aan de minister van Infrastructuur en Milieu;
- ziet toe op de werkzaamheden van de directie en staat die met raad ter zijde;
- geeft goedkeuring onder meer aan de begroting, het jaarverslag, de jaarrekening, investeringen, en de benoeming, schorsing en ontslag van de statutair directeur.

De directie van het CBR:

- bestaat uit een tweehoofdige directie;
- is belast met de dagelijkse leiding van het CBR;
- is verantwoordelijk voor de uitvoering van de publieke taken;
- legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht en de minister over het gevoerde beleid;
- verstrekt de minister inlichtingen die deze t.b.v. zijn taakuitoefening nodig oordeelt.

De Raad van Toezicht (per ultimo 2010):

- de heer prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine, voorzitter;
- de heer mr. P.P.J. Butzelaar, vice-voorzitter;
- de heer mr. F.A.M. van den Heuvel, onafhankelijk lid (aftredend per 24-1-2011);
- de heer drs. W. de Lange, lid op voordracht van ANWB (aftredend per 24-1-2011);
- mevrouw drs. J.M. de Vries, lid op voordracht van BOVAG/FAM (aftredend per 24-1-2011);
- de heer drs. A.B. Sakkers, lid op voordracht CCV Examenhuis.

Ondernemingsraad (per ultimo 2010):

- de heer C.M. Lange, voorzitter;
- de heer S.D. Moes, secretaris *;
- de heer H.A. Otten, plaatsvervangend voorzitter;
- mevrouw L. Leerling, plaatsvervangend secretaris;
- de heer H.J.J. Blösser;
- de heer P. Fuchs**;
- de heer W.T. de Haan;
- de heer A.W.P. Heera***;
- de heer F.W. Kales;
- de heer F.A.P. van Bergen;
- de heer M.A. Kesselring;
- mevrouw P.J.M. Keijzer-Tempelmann;
- mevrouw H.C. Kreune;
- mevrouw A.M. de Kruijf;
- de heer J.M.R. Leerdam;
- de heer L. van Rijt;
- mevrouw A.H. Kock (secretaresse).

De directie (per ultimo 2010):

- mevrouw mr. S.M. Zijderveld, algemeen directeur;
- de heer drs. R.A.L. Verstraeten, financieel directeur.

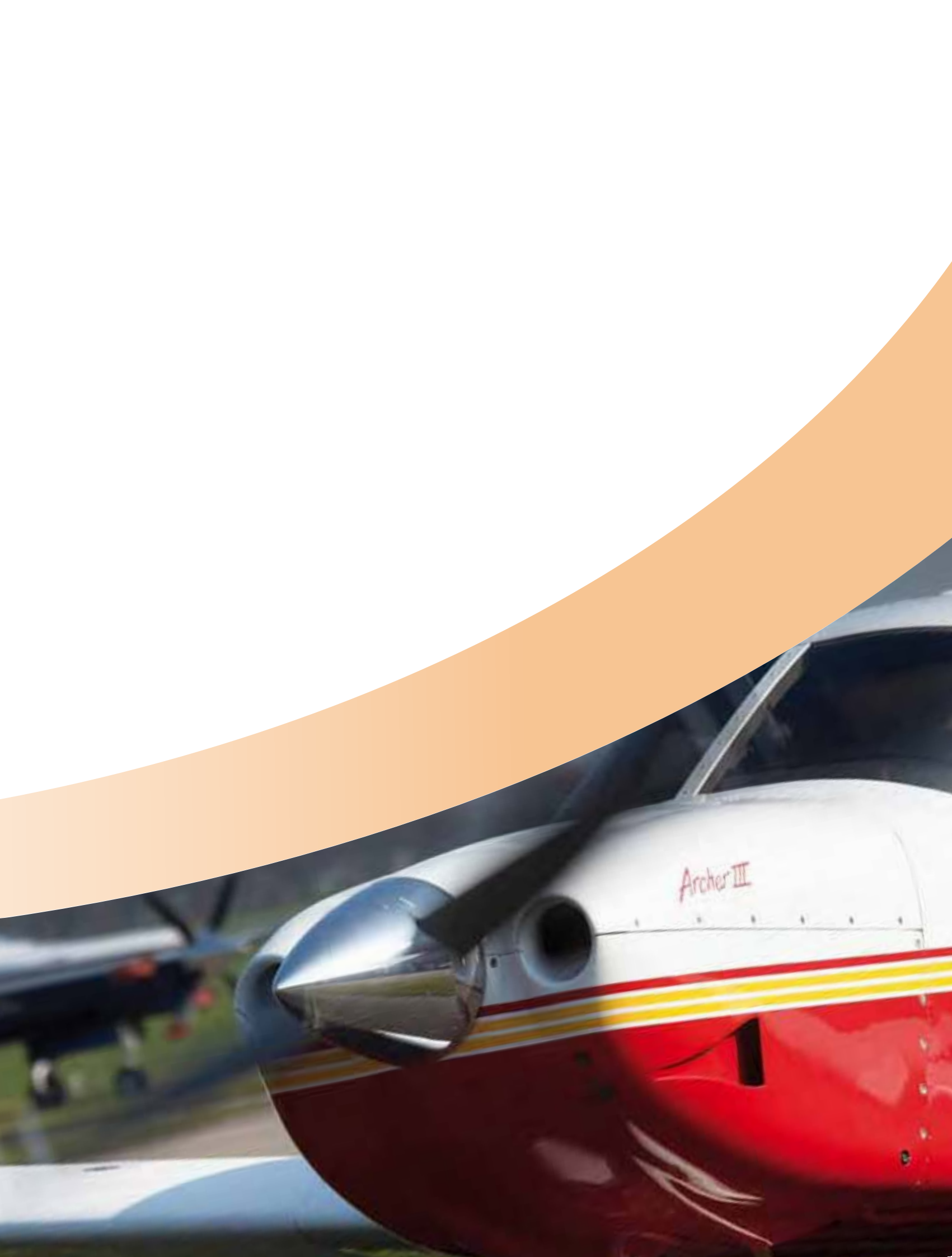
Halverwege het verslagjaar heeft een directiewissel plaatsgehad. De heer C. Anker (algemeen directeur a.i.) en de heer drs. F.I.G. Janssen (financieel directeur a.i.) hebben hun werkzaamheden beëindigd per 18 juni 2010. De heer A. Belt (directeur productie) heeft per 1 juli 2010 gebruik gemaakt van de prepensioenregeling.

De heer drs. R.A.L. Verstraeten is per 1 juni in dienst getreden als financieel directeur, en waarnemend algemeen directeur tot de indiensttreding per 1 september 2010 van mevrouw mr. S.M. Zijderveld, de nieuwe algemeen directeur.

* met ingang van 17 januari 2011 is mevrouw A.M. de Kruijf benoemd als opvolger; de heer Moes blijft aan als lid tot april 2011

** aftredend per 1 februari 2011

*** aftredend per 15 december 2010

Financiële resultaten en vooruitzichten

Opbrengsten

De opbrengsten zijn in het verslagjaar met 3,9 miljoen euro (-3,7 procent) gedaald ten opzichte van 2009: van 106,1 miljoen euro in 2009 tot 102,2 miljoen euro in 2010.

De opbrengst uit theorie-examens in 2010 bedroeg 22,6 miljoen euro. Dit betekent een daling van 8,8 procent ten opzichte van 2009. Hiervoor zijn twee oorzaken te noemen. De verwachte introductie van het praktijkexamen bromfiets per 1 januari 2010 leidde in 2009 tot een hausse aan afgenomen theorie-examens voor deze categorie, waardoor kandidaten vrijgesteld werden voor het nieuwe praktijkexamen. Na de feitelijke introductie per 1 maart 2010 is het animo voor het theorie-examen bromfiets sterk afgenomen en op jaarbasis zelfs gehalveerd ten opzichte van 2009.

De totale vraag naar theorie-examens voor motor (-5 procent), auto (+5 procent) en bromfiets (-50 procent) daalde –bij een gereguleerde tariefstijging conform de overeenkomst met het ministerie van Infrastructuur en Milieu met gemiddeld 2,5 procent– met ruim 10 procent. Daarnaast resulteerde de (aanhoudend) onzekere economische situatie in een verminderde vraag naar theorie-examens vanuit het beroepsgebederen en -personenvervoer met zo'n 7 procent.

De opbrengst uit praktijkexamens daalde in 2010 met 2,9 procent tot 52,7 miljoen euro, de resultante van de eerder genoemde tariefstijging met gemiddeld 2,5 procent in combinatie met zo'n 6 procent minder afgenomen examens. De vraag naar praktijkexamens voor motor en auto daalde met 9 procent; inclusief het nieuwe bromfietsexamen daalde de totale particuliere vraag naar praktijkexamens met 5 procent. Het aantal afgenomen examens in de beroepssector daalde met 21 procent ten opzichte van 2009. Mede als gevolg van het economisch klimaat is de behoefte aan opleidingen en examens in deze sector (opnieuw) afgenomen.

De opbrengst van de Verklaringen van geschiktheid bedroeg 10,4 miljoen euro, 0,7 procent lager dan in 2009. Bij deze categorie ging een (bijzondere) tariefstijging van 12 procent in 2010 gepaard met een daling van de verkochte aantallen van ongeveer gelijke grootte. Als gevolg van de toenemende vergrijzing is het aantal te behandelen arbeidsintensieve medische Verklaringen de laatste jaren sterk toegenomen, waardoor het oude tarief onvoldoende kostendekkend was en een aanvullende tariefstijging door het ministerie van Infrastructuur en Milieu is toegestaan. De opbrengsten in 2010 van de vorderingsprocedure daalden met 1,0 miljoen euro (-8,5 procent) tot 11,0 miljoen euro. Het aantal ingezonden mededelingen, waarmee een vorderingsprocedure wordt gestart, ligt op een substantieel lager niveau dan enkele jaren geleden.

De overige opbrengsten stegen in 2010 met 0,9 miljoen euro (+20 procent) tot 5,5 miljoen euro, met name het gevolg van de volledige invoering van de toezichtactiviteiten in het kader van de richtlijn Vakbekwaamheid per september 2009.

Kosten

De totale kosten in het verslagjaar bedroegen 106,3 miljoen euro, een stijging van 6,2 miljoen euro (+6,2 procent) ten opzichte van 2009.

Bij de vergelijking van de totale kosten 2010 en 2009 is het van belang rekening te houden met de vrijval in 2009 van 6,9 miljoen euro van de in 2008 gevormde voorziening reorganisatiekosten.

Geschoond voor dit effect zouden de totale kosten in 2010 met 0,7 miljoen euro (-0,7 procent) gedaald zijn.

Geëlimineerd voor het genoemde effect met betrekking tot de reorganisatievoorziening zijn de personeelskosten 2010 met 0,7 miljoen euro (-1,0 procent) gedaald ten opzichte van 2009, per saldo vooral het gevolg van 2,6 miljoen euro hogere pensioenlasten, 2,3 miljoen euro lagere lasten van de inzet van extern ingehuurd krachten en 1,0 miljoen euro lagere lasten voor overwerk en diverse uitkeringen.

De hogere afschrijvingslasten van 1,2 miljoen euro van immateriële vaste activa in 2010 zijn het gevolg van de bijzondere waardevermindering van een nieuw theorie systeem. Voortschrijdend inzicht ten aanzien van de toekomstig gewenste inrichting van de infrastructuur met betrekking tot de afname van theorie-examens heeft geleid tot de conclusie dat er onvoldoende economisch voordeel van de tot dusverre gedane investering werd verwacht.

De daling van de overige bedrijfskosten van 1,2 miljoen euro ten opzichte van 2009 wordt voor 0,9 miljoen euro verklaard door lagere kosten van werkzaamheden door derden met betrekking tot de inhuur van cursuscapaciteit en declaraties van artsen en laboratoria ten behoeve van het proces Vorderingen. De resterende daling van 0,3 miljoen euro is het saldo van een aantal eenmalige positieve posten uit 2009 van 1,6 miljoen euro (vrijval onderhoudsvoorziening gebouwen en ontvangen compensatie praktijkexamen bromfiets) enerzijds en lagere –deels structurele– uitgaven van 1,9 miljoen euro in 2010 anderzijds. Aan ‘technologische vernieuwing’ werd in 2010 1,3 miljoen euro minder uitgegeven dan in 2009. Technologische projecten worden thans in de regel geactiveerd.

Resultaat en Eigen Vermogen

Inclusief de bijzondere waardevermindering van het nieuwe theorie systeem bedraagt het resultaat over 2010 4,0 miljoen euro negatief, hetgeen ten laste is gebracht van het eigen vermogen. Ultimo 2010 bedraagt het eigen vermogen 3,0 miljoen euro positief (2009: 7,0 miljoen euro positief).

Investerings

De investeringen in immateriële vaste activa bedroegen 0,9 miljoen euro. De investeringen zien toe op de ontwikkeling van een nieuw planningsysteem, welke in 2011 volledig zal worden geïmplementeerd.

De investeringen in materiële vaste activa bedroegen 0,5 miljoen euro en hebben hoofdzakelijk betrekking op investeringen in (de vervanging van) inventarissen, waaronder computerapparatuur.

Treasury

Het CBR neemt deel aan het ‘Geïntegreerd Middelen Beheer’. Hiermee worden de saldi van de bankrekeningen van het CBR in opdracht van het ministerie van Financiën dagelijks gesaldeerd afgeroomd. Het CBR ontvangt dan wel betaalt over het saldo van de rekening-courant een daggeldvergoeding gebaseerd op EONIA. Het CBR heeft bij het ministerie een rekening-courantfaciliteit van 5 miljoen euro tegen daggeldvergoeding (EONIA).

Financiële instrumenten

Het CBR maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Het CBR handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het door een tegenpartij niet nakomen van aan de onderneming verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Gezien de aard en omvang van de debiteuren wordt het kredietrisico beperkt geacht. Het CBR heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Vooruitzichten voor 2011

De Verbeteragenda CBR 2011-2014 bevat een financiële paragraaf die voorziet in een structurele daling van het kostenniveau met 10 miljoen euro ten opzichte van 2010. Om dit te bereiken zal er een verandering in de pensioenregeling vanaf 2012 moeten plaatsvinden. Ook zal er het nodige geïnvesteerd moeten worden in nieuwe procesinrichting en nieuwe systemen.

De bestaande kredietfaciliteit bij de schatkist is met ingang van 1 januari 2011 verruimd van € 5 miljoen naar € 12 miljoen, waardoor de financiering van de pensioenpremies goedkoper wordt.

Extern blijft de huidige economische situatie onzeker. Met name het beroepsgoederen en –personenvervoer is een sector die gevoelig is voor economische conjunctuurschommelingen. Het CBR verwacht desondanks dat de vraag naar examens vanuit deze sector zich in 2011 (licht) zal herstellen. De vraag naar particuliere examens is in 2010 met gemiddeld 6 procent afgenomen. Hoewel onzeker is in hoeverre het economisch klimaat hierop van invloed is geweest, wordt voor 2011 ook voor deze examens een lichte toename ten opzichte van 2010 verwacht. De verwachte introductie van het Alcohol Slot Programma (ASP) in 2011 resulteert in een toenemende (financiële) onzekerheid met betrekking tot het daadwerkelijke deelnamepercentage van klanten aan de diverse maatregelen van de unit vorderingen. Verder leidt het lager aantal mededelingen van de politie tot een negatief effect op het resultaat. Ook de lagere aantallen van het bromfietstijltoetsexamen leiden tot extra druk op het resultaat.

Mede gezien bovenstaande (onvoorspelbare) factoren wordt er door de directie geen resultaatverwachting over 2011 uitgesproken.

Rijswijk, 13 april 2011

Jaarrekening

CBR in cijfers 2006-2010

	2010	2009	2008	2007	2006
Eigen vermogen (x € 1.000)	3.018	7.004	895 **	21.629 *	20.178 *
Opbrengsten (x € 1.000)	102.244	106.131	112.066	99.824	88.340
Resultaat (x € 1.000)	(3.986)	6.109 ***	(20.734) **	1.451 *	2.752 *

- * met betrekking tot de jaren 2005 t/m 2007 heeft geen herberekening plaatsgevonden volgens het nieuwe stelsel pensioenen
- ** aangepast als gevolg van stelselwijziging pensioenen en inclusief een dotatie aan de voorziening reorganisatiekosten alsmede een boekwinst inzake de verkoop van een pand
- *** inclusief een vrijval uit de voorziening reorganisatiekosten

() = negatief

Balans per 31 december 2010

(x € 1.000) (na verwerking bestemming resultaat)

Activa	Toelichting	31-dec-10	31-dec-09
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1)	3.437	4.266
Materiële vaste activa	2)	27.725	29.688
Financiële vaste activa	3)	-	118
		31.162	34.072
Vlottende activa			
Vorderingen	4)	2.136	2.007
Overlopende activa	5)	1.420	1.356
Liquide middelen	6)	523	4.441
		4.079	7.804
Totaal activa		35.241	41.876
Passiva			
Eigen vermogen	7)	3.018	7.004
Vorzieningen	8)	5.184	7.029
Kortlopende schulden			
Vooruit ontvangen inschrijfgelden	9)	8.250	8.068
Crediteuren		2.444	1.990
Overige schulden	10)	6.992	9.979
Overlopende passiva	11)	9.353	7.806
		27.039	27.843
Totaal passiva		35.241	41.876

Resultatenrekening 2010

(x € 1.000)

		2010	2009
Opbrengsten	12)	102.244	106.131
Personeelskosten	13)	77.519	71.323
Afschrijving immateriële vaste activa	14)	1.688	480
Afschrijving materiële vaste activa	15)	2.485	2.528
Overige bedrijfskosten	16)	24.558	25.747
Kosten		106.250	100.078
Bedrijfsresultaat		(4.006)	6.053
Financiële baten en lasten	17)	20	56
Resultaat		(3.986)	6.109

Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	2010	2009
Resultaat	(3.986)	6.109
Bij: Afschrijvingen	4.173	3.008
	187	9.117
Mutatie vlottende activa	(193)	(523)
Mutatie kortlopende schulden	(804)	(2.700)
Mutatie voorzieningen	(1.845)	(12.666)
Kasstroom uit operationele activiteiten	(2.655)	(6.772)
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	(859)	(2.319)
Investeringen in materiële vaste activa	(522)	(1.419)
Mutatie financiële vaste activa	118	6.117
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(1.263)	2.379
Netto kasstroom	(3.918)	(4.393)
Stand liquide middelen begin	4.441	8.834
Stand liquide middelen eind	523	4.441
Mutatie liquide middelen	(3.918)	(4.393)

() = negatief

Het kloppend hart van een bruisende regio

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2010

Algemeen

De Stichting CBR is een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), belast met overheidstaken op het gebied van de verkeersveiligheid.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is rekening gehouden met de bepalingen uit de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en het CBR de dato 15 november 2001 (laatstelijk per december 2008 verlengd).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De cijfers over 2009 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2010 mogelijk te maken.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van het CBR.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen wordt voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, geldmiddelen, leningen, schulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover daar een economisch voordeel tegenover staat en worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. De geactiveerde kosten worden afgeschreven over de verwachte economische levensduur vanaf het moment dat het actief in gebruik wordt genomen.

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode.

Het volgende afschrijvingspercentage wordt hierbij gehanteerd:

- kosten van ontwikkeling: 20.

De kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen –tenzij in erfpacht verkregen– wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- gebouwen:	2,5.
- terreinen:	0 – 2,3.
- kantoorinventaris:	10 - 20.
- computerapparatuur en netwerkfaciliteiten:	25 - 33,33.
- software:	20 - 33,33.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde van het actief.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

De grondslagen voor vorderingen zijn opgenomen in het hoofdstuk financiële instrumenten.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte verplichtingen.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Opbrengstverantwoording

Opbrengst examens worden verantwoord in de resultatenrekening wanneer de examens zijn afgenomen.

Opbrengst Verklaringen van geschiktheid worden in de resultatenrekening opgenomen bij levering van de Eigen verklaring.

Opbrengsten uit de vorderingsprocedure worden in de resultatenrekening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de procedure op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Overige opbrengsten hebben betrekking op diverse diensten en worden in de resultatenrekening verantwoord naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kostenverantwoording

Kosten worden verantwoord in de resultatenrekening in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

Het CBR is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en de toelichtingen in de jaarrekening van het CBR vereisen de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Ten behoeve van waardering en informatieverschaffing is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

Vorderingen

De reële waarde van vorderingen wordt tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen geschat.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen

De reële waarde van niet-afgeleide financiële verplichtingen wordt slechts bepaald ten behoeve van informatieverschaffing en wordt berekend op basis van de contante waarde van toekomstige aflossingen en rentebetalingen, gediscoteerd tegen de marktrente waarin een opslag is opgenomen voor de relevante risico's per verslagdatum.

Toelichting behorende tot de jaarrekening

Algemeen

Alle bedragen die in de toelichting zijn opgenomen zijn in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Vaste activa

1) Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek
en ontwikkeling

Balans per 1 januari 2010

Aanschafwaarde	4.746
Cumulatieve afschrijvingen	(480)
Boekwaarde	4.266

Mutaties in de boekwaarde

Investerings	914
Desinvestering	(55)
Afschrijvingen	(439)
Bijzondere waardevermindering NTS	(1.249)
Totaal mutatie	(829)

Balans per 31 december 2010

Aanschafwaarde	5.605
Cumulatieve afschrijvingen	(2.168)
Boekwaarde	3.437

De investeringen in 2010 hadden betrekking op de ontwikkeling van NPS (Nieuw Planning Systeem). Dit systeem zal in 2011 (volledig) in gebruik worden genomen.

De desinvestering heeft betrekking op de ontwikkelkosten voor ASP (Alcoholslotprogramma). Het ministerie van Infrastructuur & Milieu heeft hiervoor in 2010 een bijdrage toegekend. De kosten zijn ten laste van deze bijdrage gebracht.

De ontwikkelkosten van NTS (Nieuw Theorie Systeem) zijn in 2010 volledig ten laste van het resultaat gebracht, aangezien hier niet langer economische voordelen uit worden verwacht.

() = negatief

2) Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventarissen	Totaal
Balans per 1 januari 2010			
Aanschafwaarde	33.495	21.964	55.459
Cumulatieve afschrijvingen	(9.380)	(16.391)	(25.771)
Boekwaarde	24.115	5.573	29.688

Mutaties in de boekwaarde

Investerings	3	519	522
Desinvestering	(239)	-	(239)
Afschrijvingen	(742)	(1.743)	(2.485)
Desinvestering afschrijving	239	-	239
Totaal mutatie	(739)	(1.224)	(1.963)

Balans per 31 december 2010

Aanschafwaarde	33.259	22.483	55.742
Cumulatieve afschrijvingen	(9.883)	(18.134)	(28.017)
Boekwaarde	23.376	4.349	27.725

Gebouwen en terreinen

De grond van het regiokantoor in Amsterdam is in 1995 voor € 1,9 miljoen in erfpacht verkregen voor een periode van 50 jaar. Ieder jaar wordt daarop 2% afgeschreven. De grond van de examenlocatie in Utrecht is in 2002 voor € 1,1 miljoen in erfpacht verkregen voor een periode van 43 jaar. Ieder jaar wordt daarop 2,3% afgeschreven.

De investeringen in 2010 hebben een regulier karakter en betreffen voornamelijk vervangingen van reeds afgeschreven materiële vaste activa.

() = negatief

3) Financiële vaste activa

Geldleningen u/g

	2010	2009
Balans per 1 januari	118	6.235
Aflossingen	(118)	(6.386)
Verstrekingen	-	269
Balans per 31 december	-	118

De ultimo 2009 (resterende) geldleningen waren verstrekt aan één leasemaatschappij (Athlon) voor de financiering van het wagenpark; deze leningen waren niet rentedragend.

De looptijd van de leningen was gekoppeld aan de economische levensduur van de auto's, die gemiddeld op circa 4 jaar was gesteld.

Het betrof een 'operational lease'-constructie, waarbij de objecten (auto's) niet werden geactiveerd, maar waarvoor het CBR in ruil voor het verstrekken van de geldlening 'korting' kreeg op de maandelijkse leasekosten.

Vlottende activa

4) Vorderingen

	2010	2009
Debiteuren	2.008	1.858
Overige vorderingen	128	149
	2.136	2.007

5) Overlopende activa

	2010	2009
Computerkosten	511	629
Huisvestingskosten	395	337
Overige kosten	514	390
	1.420	1.356

Onder de vlottende activa zijn voor € 0,2 miljoen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan 1 jaar.

() = negatief

6) Liquide middelen

	2010	2009
Rekening-courant ministerie van		
Financiën en banken	521	4.430
Kas	2	11
	523	4.441

CBR neemt deel aan het 'Geïntegreerd Middelen Beheer' van het ministerie van Financiën. Hiervoor is een separate rekening-courant geopend tussen het ministerie van Financiën en het CBR waarlangs nagenoeg alle financiële transacties van het CBR worden afgeroomd. De rentevergoeding die het CBR hiervoor ontvangt is gebaseerd op daggeldvergoeding (EONIA). Ultimo 2010 bedroeg de daggeldvergoeding ten aanzien van het 'Geïntegreerd Middelen Beheer' 0,8%.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het CBR.

Het CBR heeft bij het ministerie van Financiën een rekening-courantfaciliteit van € 5 miljoen tegen daggeldvergoeding (EONIA). Het ministerie van Infrastructuur & Milieu heeft zich hiervoor tegenover het ministerie van Financiën garant verklaard, via een convenant dat door partijen met inachtneming van een termijn van 6 maanden kan worden opgezegd.

7) Eigen vermogen

	Wettelijke reserves	Overige reserves	Totaal
Stand per 1 januari 2008	4.266	2.738	7.004
Mutatie wettelijke reserves (immateriële vaste activa)	(829)	-	(829)
Resultaat boekjaar	-	(3.157)	(3.157)
Totaal mutaties 2010	(829)	(3.157)	(3.986)
Stand per 31 december 2010	3.437	(419)	3.018

() = negatief

8) Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar 2010:

	Balans per 01-jan-10	Dotatie	Onttrekking	Vrijval tgv res	Balans per 31-dec-10
Pensioenen	6.026	398	(2.424)	-	4.000
Jubileumuitkeringen	1.003	276	(95)	-	1.184
	7.029	674	(2.519)	-	5.184

De voorzieningen hebben een langlopend karakter. In de voorziening voor pensioenen is een bedrag van € 0,3 miljoen begrepen met een looptijd korter dan 1 jaar.

Van de voorziening voor jubileumuitkeringen heeft ongeveer € 0,1 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar.

Pensioenvoorziening

De pensioenvoorziening bestaat uit backservice verplichtingen uit hoofde van toegezegde loonsverhogingen van € 0,3 miljoen (2009: € 2,4 miljoen) alsmede uit een verplichting inzake het ontstane tekort (verschil toekomstig verwachte opbrengsten en verplichtingen) van de Stichting Toeslagfonds CBR van € 3,7 miljoen (2009: € 3,6 miljoen), waarvoor het CBR zich garant heeft gesteld. Een dotatie van € 0,3 miljoen en de onttrekking van € 2,4 miljoen zien toe op respectievelijk de reservering voor 2011 en de vrijval van de reservering voor 2010 van de backservice verplichtingen uit hoofde van toegezegde loonsverhogingen. De resterende dotatie ad € 0,1 miljoen heeft betrekking op de aanvulling van het ontstane tekort van de Stichting Toeslagfonds CBR.

Jubileumuitkeringen

Deze voorziening wordt aangehouden voor toekomstig uit te betalen jubileumuitkeringen.

De voorziening jubileumuitkeringen en de voorziening verplichting tekort Toeslagfonds zijn gebaseerd op een actuariële berekening van een beëdigd actuaaris.

De volgende grondslagen (bron: iBoxx) zijn hierbij gehanteerd:

Voorziening jubileumuitkeringen:

	2010	2009
Disconteringsvoet	4,8%	5,1%

() = negatief

Voorziening verplichting tekort Toeslagfonds:

	2010	2009
Disconteringsvoet	2,8%	3,2%
Verwacht rendement op beleggingen	2,8%	3,2%
Toekomstige salarisstijgingen	1,6%	1,6%
Toegepaste indexatie	1,6%	1,6%

Daarnaast is verondersteld dat iedereen die gebruik kan maken van de overgangs- en garantieregeling dit ook doet.

Kortlopende schulden

9) Vooruit ontvangen inschrijfgelden

	2010	2009
Vooruit ontvangen inschrijfgelden	8.250	8.068

De post vooruit ontvangen inschrijfgelden betreft alle examengelden waarvan de examens nog niet zijn afgenomen, het saldo dat de rijscholen aanhouden bij het CBR ter dekking van gereserveerde examens evenals het saldo aan gemeenten verstrekte Eigen verklaringen.

10) Overige schulden

	2010	2009
Belastingen en sociale premies	4.280	4.649
Stichting Pensioenfonds CBR	2.663	4.505
Overige schulden	49	825
	6.992	9.979

De schuld aan de Stichting Pensioenfonds CBR heeft betrekking op een nadelig saldo van betaalde premienota's pensioenen en ontvangen premienota's pensioenen, nog te ontvangen nota's voor kosten jaarwerk pensioenen alsmede voor de inkoop ter dekking van gedane onvoorwaardelijke toezeggingen inzake indexatie prepensioenen van 55-min medewerkers.

11) Overlopende passiva

	2010	2009
Lopende verplichting divisie Vorderingen	4.577	3.718
Verplichting verlofdagen medewerkers	1.659	1.647
Ontwikkelkosten	772	-
Nog te betalen kosten	2.345	2.441
	9.353	7.806

De lopende verplichting divisie Vorderingen betreft de vooruit ontvangen opbrengsten samenhangend met de geopende dossiers EMA (Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer), LEMA (Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer), EMG (Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer) en onderzoeken, die nog afgewikkeld dienen te worden. Hierbij wordt bij de uitvoering van onderzoeken en het opleggen van maatregelen in de vorderingsprocedure rekening gehouden met reeds verrichte prestaties, die naar rato van de uitgevoerde werkzaamheden als opbrengst worden verantwoord.

De post 'verplichting verlofdagen medewerkers' betreft de verplichting van het CBR jegens haar medewerkers met betrekking tot de waarde van de toegekende maar nog niet opgenomen verlofdagen.

De post 'ontwikkelkosten ASP' betreft een vooruitontvangen subsidie van het ministerie van Infrastructuur & Milieu met betrekking tot de ontwikkeling van het Alcoholslotprogramma (ASP) onder aftrek van reeds gemaakte kosten.

De post 'nog te betalen kosten' betreft reguliere overlopende posten. Dit zijn facturen die in het nieuwe boekjaar zijn ontvangen, maar waarvan de prestatie of levering heeft plaatsgevonden in de verslagperiode.

Onder de kortlopende schulden zijn geen schulden opgenomen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Financiële instrumenten

Algemeen

Het CBR maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Het CBR handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het door een tegenpartij niet nakomen van aan de onderneming verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

Gezien de aard en omvang van de debiteuren wordt het kredietrisico beperkt geacht.

Renterisico

Het CBR heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Marktwaarde

De marktwaarde van alle in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen, leningen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

Bedragen (x € 1.000)	Korter dan 1 jaar	Langer dan 1 jaar	Totaal per 31-dec-10	Totaal per 31-dec-09
Huur gebouwen	2.017	4.716	6.733	7.481
Leasecontracten dienstauto's	3.892	6.365	10.257	10.004
Telecommunicatie, computer hard- en software en onderhoud	797	734	1.531	1.736
	6.706	11.815	18.521	19.221

Onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen langer dan 1 jaar is een bedrag begrepen van € 0,8 miljoen met een looptijd langer dan 5 jaar.

Garantieverplichtingen

Er is een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 13.500 (zegge: dertien duizend vijfhonderd euro).

Overige verplichtingen

Voor het jaar 2011 is een personeelslast van € 1,4 miljoen van toepassing in het kader van de gemaakte afspraken hierover met de ondernemingsraad en de vakbonden inzake de reparatie van de groep 55-min door middel van een additionele levensloopbijdrage van 4,3%.

Het CBR is niet zodanig als eisende of verwerende partij in claims betrokken, dat de financiële positie hierdoor aanmerkelijk zou kunnen worden beïnvloed.

12) Opbrengsten

	2010	2009
Praktijkexamens	52.699	54.255
Theorie-examens	22.617	24.794
Verklaringen van geschiktheid	10.393	10.470
Vorderingsprocedure	11.026	12.049
Overige opbrengsten	5.509	4.563
Opbrengsten	102.244	106.131

De overige opbrengsten bestaan grotendeels uit ontvangen bijdragen voor beroepszaken en herhalingen bij de divisie Vorderingen, ontvangen gelden inzake binnenvaartexamens en -documenten, ontvangen gelden met betrekking tot de toezichtactiviteiten in het kader van de Richtlijn Vakbekwaamheid bij de divisie CCV, alsmede ontvangen vergoedingen voor niet gebruikte examenreserveringen.

13) Personeelskosten

	2010	2009
Lonen en salarissen	53.980	55.077
Sociale lasten	6.702	6.677
Pensioenen	11.744	9.103
Overige personeelskosten	5.093	466
	77.519	71.323

De overige personeelskosten bestaan onder meer uit kosten van tijdelijk personeel (uitzendkrachten). In 2009 was een vrijval van € 6,9 miljoen uit de voorziening reorganisatiekosten opgenomen in de overige personeelskosten.

Specificatie van de pensioenen

	2010	2009
Pensioenlasten	13.770	12.242
Mutatie pensioenvoorziening	(2.026)	(3.139)
	11.744	9.103

Pensioenen

Toegezegde pensioenaanspraken zijn via een herverzekeringgarantiecontract ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Dit contract liep 31 december 2010 af, maar is verlengd met 1 jaar tot en met 31 december 2011. Zolang dit contract niet voortijdig wordt beëindigd en de pensioenaanspraken niet worden overgedragen, kent de Stichting geen verplichting tot extra financiële stortingen als de dekkingsgraad tussen verplichtingen en bezittingen tekort schiet.

De pensioenregeling voor de werknemers van het CBR wordt uitgevoerd door de Stichting Pensioenfonds CBR.

Medewerkers in dienst vóór 1 januari 2006 kennen een eindloonregeling met een opbouwpercentage variërend van 1,75% - 2,0%. Medewerkers die vanaf 1 januari 2006 in dienst zijn getreden kennen een middelloonregeling met een opbouwpercentage van 1,9%.

De Stichting Toeslagfonds CBR is verantwoordelijk voor de uitvoering van de overgangs- en garantieregeling. Het CBR heeft de verplichting op zich genomen om eventuele tekorten van de Stichting Toeslagfonds CBR aan te vullen. Naar verwachting zal de Stichting Toeslagfonds CBR ultimo 2014 haar laatste uitkering doen. De verplichting van het CBR ten aanzien van de Stichting Toeslagfonds CBR is derhalve gemaximeerd en muteert uitsluitend met de contante waarde van de verplichtingen uit hoofde van de overgangs- en garantieregeling en de uitstaande beleggingen van het fonds.

Als basis voor de pensioenlasten in het boekjaar gelden de ontvangen nota's van de Stichting Pensioenfonds CBR, aangevuld met overige pensioenverplichtingen per ultimo balansdatum.

Aantal werkzame personen

Per einde van het boekjaar bedraagt de personele bezetting (in fte's):

	2010	2009
Directie	2,0	3,0
Examinatoren / administratie / staf	980,1	1.001,5
	982,1	1.004,5

Beloning directie, Raad van Toezicht en overige functionarissen

Ingevolge de relevante wettelijke bepalingen (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens alsmede BW titel 9) wordt de beloning van de directie, de Raad van Toezicht alsmede overige functionarissen vermeld. Onder beloning zijn de volgende componenten opgenomen: salaris, sociale verzekeringen, pensioenen, het privégebruik van de dienstauto alsmede eventuele uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband. De beloning van de algemeen directeur a.i. alsmede de financieel directeur a.i. is gebaseerd op gedeclareerde nota's inzake daadwerkelijk bestede dagen.

Directie

Bedragen x 1.000 euro	Declaraties		Salarissen		Pensioenlasten		Uitkering bij beëindiging dienstverband		Totaal beloning	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Algemeen directeur (a)	-	-	63	-	10	-	-	-	73	-
Financieel directeur (b)	-	-	110	-	30	-	-	-	140	-
Algemeen directeur a.i. (c)	221	448	-	-	-	-	-	-	221	448
Financieel directeur a.i. (d)	172	186	-	-	-	-	-	-	172	186
Financieel directeur (e)	-	-	-	172	-	87	-	187	-	446
Productie directeur (f)	-	-	141	207	48	64	-	-	189	271

Overige functionarissen

Medewerker staf (g)	-	-	62	-	16	-	165	-	243	-
Raad van toezicht (in totaal)	-	-	82	82	-	-	-	-	-	-

14) Afschrijving immateriële vaste activa

	2010	2009
Afschrijving kosten van onderzoek en ontwikkeling	439	480
Bijzondere waardevermindering NTS	1.249	-
	1.688	480

- a) vanaf 1 september 2010
- b) vanaf 1 juni 2010
- c) tot 19 juni 2010
- d) tot 19 juni 2010, vanaf 1 juli 2009
- e) tot 1 november 2009
- f) tot 1 juli 2010
- g) tot 31 december 2010

15) Afschrijving materiële vaste activa

	2010	2009
Afschrijving gebouwen en terreinen	742	751
Afschrijving inventarissen	1.743	1.777
	2.485	2.528

16) Overige bedrijfskosten

	2010	2009
Huisvestingskosten	5.422	4.732
Kantoorkosten	1.794	2.080
Computerkosten	2.051	2.557
Auto , reis en verblijfkosten	6.288	6.078
Communicatie	179	248
Werkzaamheden door derden	6.534	7.467
Technologische vernieuwing	217	1.478
Overige bedrijfskosten	2.073	1.107
	24.558	25.747

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. en het overige KPMG netwerk zijn ten laste gebracht van het CBR, zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2010	2009
Honoraria onderzoek van de jaarrekening	125	208
Honoraria adviezen op fiscaal terrein	-	13
Honoraria overige controleopdrachten	2	71
Honoraria overige niet-controleopdrachten	46	432
Totaal kosten huisaccountant KPMG	173	724

Vanaf 1 juli 2009 is KPMG de huisaccountant van het CBR; voor deze tijd vervulde Ernst & Young deze rol.

17) Financiële baten en lasten

	2010	2009
Ontvangen interest	20	57
Betaalde interest	-	(1)
	20	56

Directie
Rijswijk, 13 april 2011

S.M. Zijderveld (algemeen directeur)
R.A.L. Verstraeten (financieel directeur)

Raad van Toezicht
Rijswijk, 13 april 2011

G.J.N.H. Cerfontaine (voorzitter)
P.P.J. Butzelaar (vice-voorzitter)
S.G. van der Lecq (voorzitter auditcomissie)
A.B. Sakkers

Overige gegevens

Statutaire regeling betreffende resultaatbestemming

Over de wijze van resultaatbestemming staat in de statuten niets nader aangegeven.

Voorstel resultaatbestemming

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening 2010 door de Raad van Toezicht is het resultaat over 2010 ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Controleverklaring

Aan: de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen te Rijswijk gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de resultatenrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De directie dient daarbij tevens de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen van 15 november 2001 na te leven.

De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, en met inachtneming van het controleprotocol d.d. 20 juni 2003 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat inzake de controle op de verantwoording van de publieke taakuitoefening door de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking

te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Voorts vermelden wij dat wij hebben vastgesteld dat is voldaan aan de verplichtingen die zijn opgenomen in de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen van 15 november 2001.

Den Haag, 13 april 2011

KPMG ACCOUNTANTS N.V.
W. A. Touw RA

